

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Nagypall Község Önkormányzata

2024-2029

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	8
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	10
2. Stratégiai környezet bemutatása	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	11
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	28
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	39
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	44
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	51
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	55
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	56
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	58
1. A HEP IT részletei.....	58
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	58
Jövőképünk	59
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	61
3. Megvalósítás	68
3.1 A megvalósítás előkészítése	68
3.2 A megvalósítás folyamata	68
3.3 Monitoring és visszacsatolás	70
3.4 Nyilvánosság	70
3.5 Kötelezettségek és felelősség	71
3.6 Érvényesülés, módosítás	72
4. Elfogadás módja és dátuma	73

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Nagypall Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Nagypall község Baranya vármegyében, a Pécsváradi kistérségben található, a Zengő hegytől délre, a 6-os főút közelében, Pécsváradtól mintegy három kilométerre. Nevét 1015-ben a pécsváradi bencés apátság alapítólevelében említették először, mely szerint I. István király népeket adott itt a monostornak. A falut az apátság nemes jobbágysai lakták. A török hódoltság ellenére sem néptelenedett el, lakossága a törökök távozása után magyar volt. A németek a 18. század második felétől kezdtek betelepedni, az első világháború után a falu lakosságának már több, mint fele volt német. A második világháborúig a falu két utcájában külön éltek a magyarok, akik reformátusok, és a németek, akik katolikusok voltak. A kis falunak ezért két temploma van. A németek és a magyarok gyermekei 1852-től két külön iskolába jártak, a katolikus iskolában németül és magyarul folyt a tanítás. Jelentős esemény volt a falu életében a – községet is érintő – Pécs–Pécsvár–Bátaszék-vasútvonal 1911-es megnyitása. Egy statisztika szerint a második világháború után Nagypallból 43 németet telepítettek ki, ami a lélekszámhoz viszonyítva jelentős veszteség volt. Amikor az 1960-as években átszervezték a közigazgatást, 1966. június 30-án megszüntették Nagypall külön tanácsát és Pécsváradhoz csatolták. A falu 1993. január 1-jén alakított újra külön önkormányzatot és fejlődése ekkortól felgyorsult.

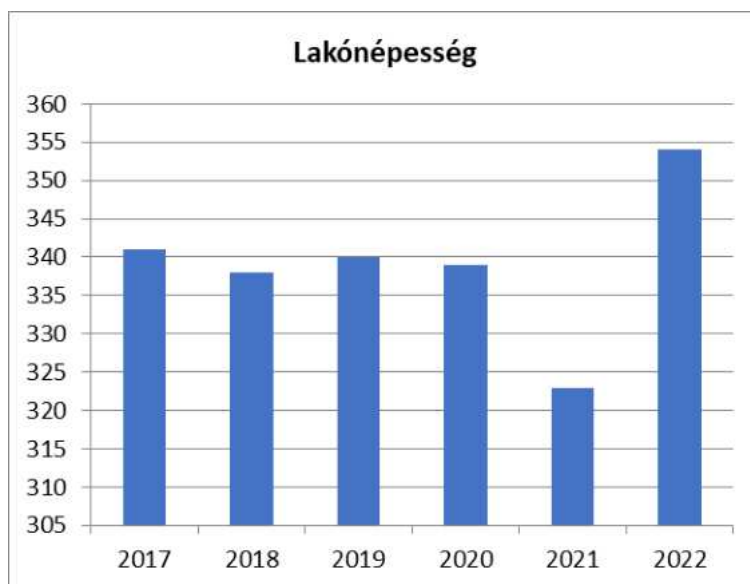
Demográfiai adatok: Nagypall jelenleg 323 fő alatti lakosságával Magyarország aprófalvai közé tartozik. A település egységes szerkezetű külterületi jellegű lakóhelyek nincsenek.

A jelen táblázatból látható, hogy a település lakónépessége folyamatosan csökken, még amellet is, hogy a település népszerűsíti magát a fiatalok körében ingyen építési telekhez jutással (amit sajnos visszafog az építési anyagok árának robbanásszerű emelkedése).

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	341	bázis év
2018	338	99,12%
2019	340	100,59%
2020	339	99,71%
2021	323	95,28%
2022	354	109,60%

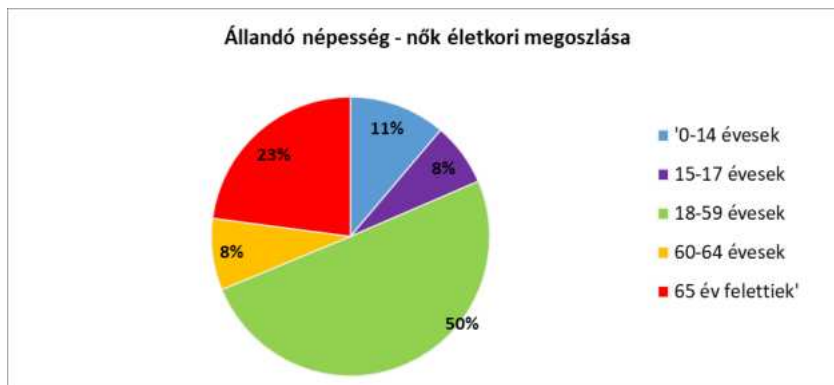
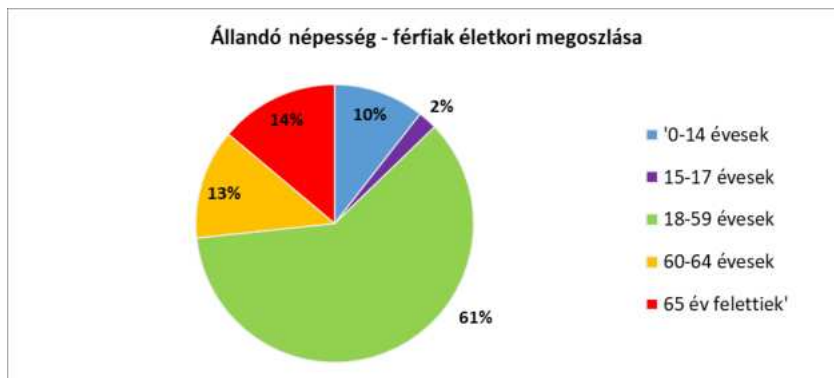
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A férfiak aránya az országos átlaghoz viszonyítva magasabb, amely a 65 évesnél idősebb korosztálynál is jelentkezik. A születések alacsony száma miatt a település népessége folyamatosan csökken, a lakosság elöregszik.

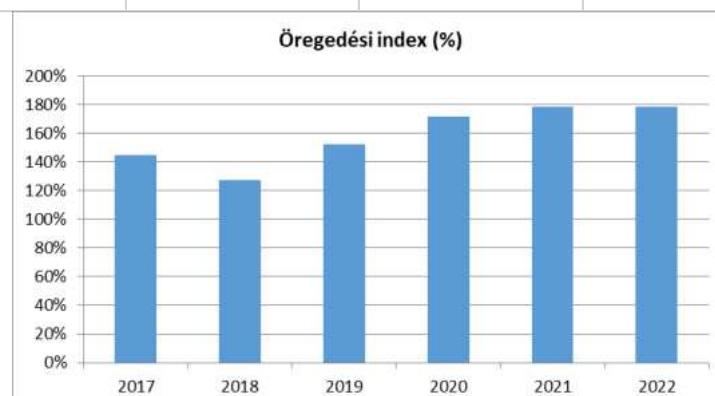
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	180	205	385	46,75%	53,25%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			11		2,86%
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	19	23	42	4,94%	5,97%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	4	15	19	1,04%	3,90%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	109	103	212	28,31%	26,75%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	23	17	40	5,97%	4,42%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	25	47	72	6,49%	12,21%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index jóval meghaladja a 100 %-ot, leginkább már a 180%-hoz közelít, mivel évről évre emelkedik, hiszen a település előregedő népeség szerkezetű.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	65	45	144,44%
2018	65	51	127,45%
2019	67	44	152,27%
2020	72	42	171,43%
2021	75	42	178,57%
2022	84	47	178,72%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

A belföldi vándorlások egyenlege évről évre változó, de inkább az elvándorlás dominál. A településre történő bevándorlás a közeli településekről mondható jellemzőnek, az elvándorlási irányok a közeli települések és a közeli városok, illetve a külföldi országok elsősorban Németország. A népesség fogyásának a magyarázata nem a migrációs veszteség, hanem a népesség előregedése jelenleg, amit a migrációs adatok is kedvezőtlenül befolyásolnak, mivel elsősorban a fiatalok vándorolnak el a településről, mert helyben nem vagy nagyon nehezen jutnak munkalehetőséghez.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-42,86
2018	-2,95
2019	2,95
2020	0,00
2021	-33,23
2022	24,50
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

A fiatal korosztályok elvándorlása miatt kevés gyermek születik.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-8,57
2018	-5,89
2019	-2,95
2020	-17,67
2021	-12,08
2022	-6,13
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

A település infrastruktúrája

Közúthálózat: A belterületi úthálózat jónak mondható, nagy része rendelkezik burkolattal. A település közúti környezeti terheit együttesen okozza az átmenő és a helyi forgalom.

Közműellátás: A település közműellátása jónak tekinthető. A gázellátás a belterületen teljes körű, a külterületeken részlegesen kiépített. A vezetékes ivóvíz ellátás szinte teljes egészében megvalósított. A csatornahálózatának kiépítése még nem történt meg.

Egészségügyi ellátás: Nagypall Község Önkormányzata az egészségügyi alapellátás körébe tartozó feladatait a Pécsváradi Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézményen keresztül látja el:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi ellátás,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
- védőnői ellátás (2023. év júliusától állami kezelésbe került át a feladat)
- óvodai-egészségügyi ellátás.

Szociális ellátás és Családsegítés: A szociális ellátást a Pécsváradi Család és Gyermekjóléti Központ, Szolgálat és Gyermekékeztetési Intézmény, Gondozási Központ a Pécsváradi Szociális és Gyermekjóléti Társulás fenntartásában biztosítja társulási formában. A szociális alapszolgáltatások közül biztosítja:

- a szociális étkeztetést,
- a házi segítségnyújtást,
- a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást,
- az idősek nappali ellátását (Idősek Klubja), valamint
- a családsegítő szolgáltatást.

A szociális szolgáltatások lehetséges alanyai általában a kedvezőtlen életkörülmények között élők közül kerülnek ki, közülük is elsősorban az idősek, a betegek, a fogyatékkal élők.

A Családsegítő Szolgálat a szociális vagy mentálhigiénés problémák, krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyeknek, családoknak nyújt szolgáltatást az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából. A gazdasági világválság hatása érezhető a családsegítés terén. A megnövekedett terhek súlya alatt többen, és egyre gyakrabban keresik fel a szolgálatot. A szociális problémákkal küzdők jelentős számmal, az alacsony végzettséggel és szakképesítéssel nem rendelkezők körül kerülnek ki. Ők voltak azok, akik a rendszerváltozás után elsőként veszítették el a munkahelyüket, s kerültek ki a munkaerőpiacról.

Nagypall Község Önkormányzatának célja, hogy Nagypall olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen, vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakosával szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz.

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség nem csupán követelmény, hanem az önkormányzatok hosszú távú érdeke is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal élő, milyen a származása, vagy az anyagi helyzete. Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség és a szegregációmentesség. A Programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és a társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nagypall település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával, meglétével érvényesíteni kívánja az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet és a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen, áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat és meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei tartalmazzák:

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete.
- A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 28. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól.

Különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030); Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024); „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032); „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030); Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024); Országos Fogatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek. A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-re a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030,

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió is. Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia szegregációellenes célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A Program figyelembe veszi Nagypall Község Önkormányzatának mindazon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására, így különösen a Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció, valamint Esélyegyenlőségi koncepciója; Közzolgálati Szabályzata; az Erzsébeti Közös Önkormányzati Hivatal SZMSZ-e; valamint a Pécsváradi Család és Gyermekjóléti Központ, Szolgálat és Gyermekétkeztetési Intézmény, Gondozási Központ, a Pécsváradi Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézmény, és a Pécsváradi Szociális Társulás Alapító okirata, Szolgáltatási Koncepciója és a Baranya Vármegye Szociális Szolgáltatás szervezési Koncepciója.

A fenti dokumentumokban meghatározott célkitűzéseket jelen Program nem tartalmazza, mivel azokban az egyes területeket érintő feladatok, határidők részletesen meghatározásra kerültek.

Helyi esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő szabályozás az egyes szociális ellátásokról szóló Nagypall Község Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2021. (XII. 01.) önkormányzati rendelete, amely a mélyszegénységben élők esélyegyenlőségének javítását célozza, meghatározza a települési önkormányzat szociális ellátásainak rendjét.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A térség települései a települési szociális idős, és gyermekjóléti feladatokat Nagypall az Erzsébeti Közös Önkormányzati Hivatal, a Pécsváradi Család és Gyermekjóléti Központ, Szolgálat és Gyermekétkeztetési Intézmény, Gondozási Központ, a Pécsváradi Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézmény, és a Pécsváradi Szociális Társuláson keresztül látják el.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adatai kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a Belügyminisztériumi útmutató alapján a TeIR adatbázisból, illetve önkormányzati adatokból nyertük.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

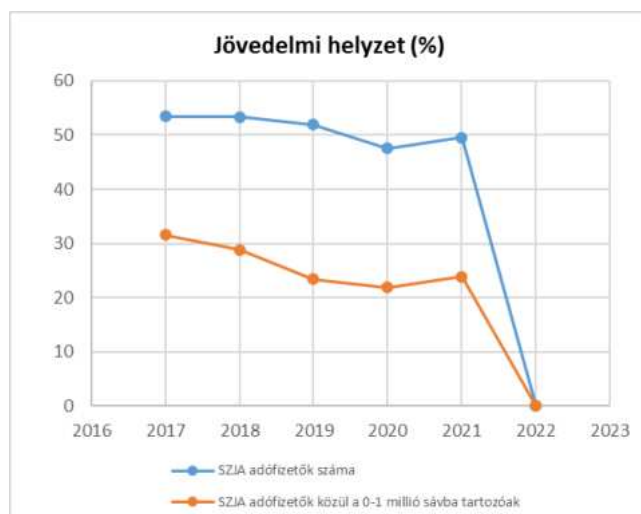
A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult

iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább. Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. A szegénységi kockázat magas és alig változott az utóbbi években. A falu – város, illetve településnagyság között megfigyelhető életesély különbségek meghatározók. A vidéki területeken, a falvakban magasabb a munkanélküliségi arány. A szegénység kockázata és a biztonság hiánya halmozottan jelentkezik egyes hátrányos helyzetű, különösen sérülékeny csoportoknál. Ilyennek tekinthetők a nagycsaládosok, a nyugdíjasok, a roma népesség körébe tartozók, a fogyatékkal élők, a rossz egészségi állapotúak, szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek vagy hajléktalan emberek. Az idős népesség bizonyos csoportjainál fokozott a szegénység kockázata. A nyugdíjasok között a nemzeti átlagot jelentősen meghaladja az egyszemélyes háztartások aránya. Ezen egyszemélyes háztartások nagy részét alacsony jövedelemmel rendelkező özvegy nők alkotják.

A jövedelemmel rendelkezők aránya évről-évre romlik, ezzel párhuzamosan az alacsonyabb bérűeké is.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2017	53,45	31,58
2018	53,33	28,85
2019	51,94	23,38
2020	47,53	21,86
2021	49,60	23,91
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

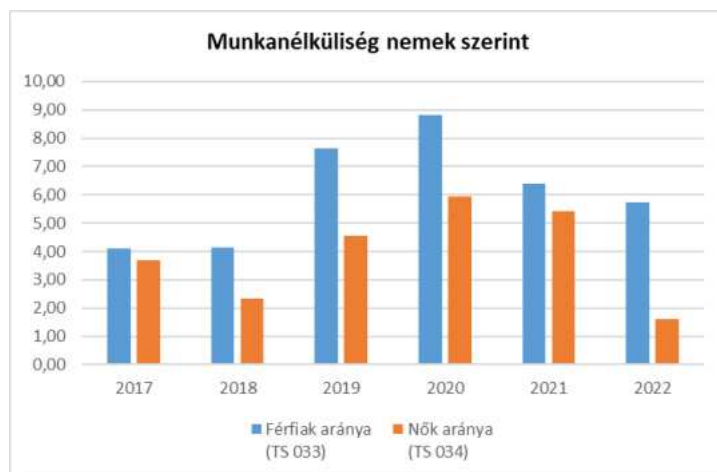
Az elmúlt években a hátrányos helyzetűek, inaktívak munkaerő-piacra történő visszakerülése érdekében az önkormányzat közfoglalkoztatással igyekezett segíteni a munkavégzéshez kapcsolt, munkajövedelemmel járó foglalkoztatást. Az egyenlőtlenség meglétét bizonyító esetekről nincs tudomásunk, ha mégis érzékelhető a mindennapok során, az a társadalomban meglévő előítéletek alapján értelmezhető. Ezek ellen minden lehetséges eszközzel fel kell lépni.

A munkanélküliek száma, különösen a nők körében az utóbbi években emelkedő tendenciát mutat, a munkára várók képzése és száma nem találkozik a felszívóerővel.

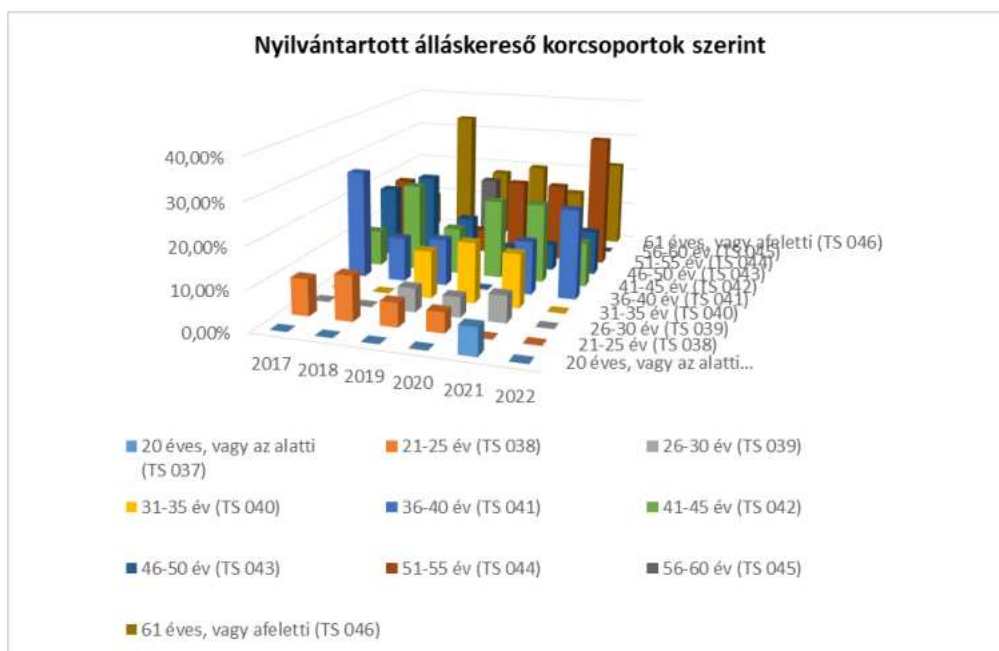
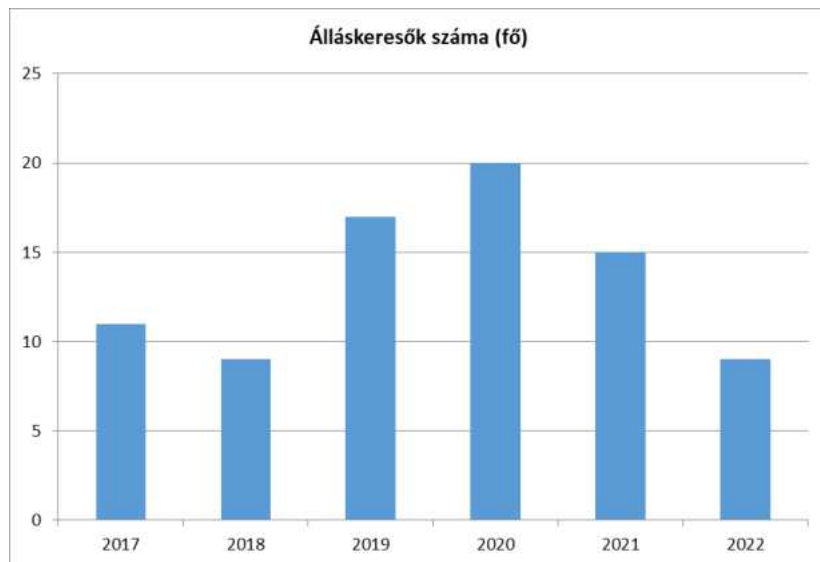
A Dél –Dunántúlon a foglalkoztatás jelentős szűkülése és az inaktívak számának emelkedése a munkaerőpiaci-helyzet jelentős romlását mutatja. Ebben a régióban a gazdaságilag aktívak aránya a népességen belül az előző évekhez képest folyamatosan csökken. Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

A munkanélküliek aránya az elmúlt hat évben a nők esetében több, mint duplájára emelkedett.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	4,11	3,70	3,91%
2018	4,14	2,33	3,24%
2019	7,64	4,55	6,10%
2020	8,82	5,93	7,38%
2021	6,40	5,43	5,92%
2022	5,74	1,59	3,67%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal			

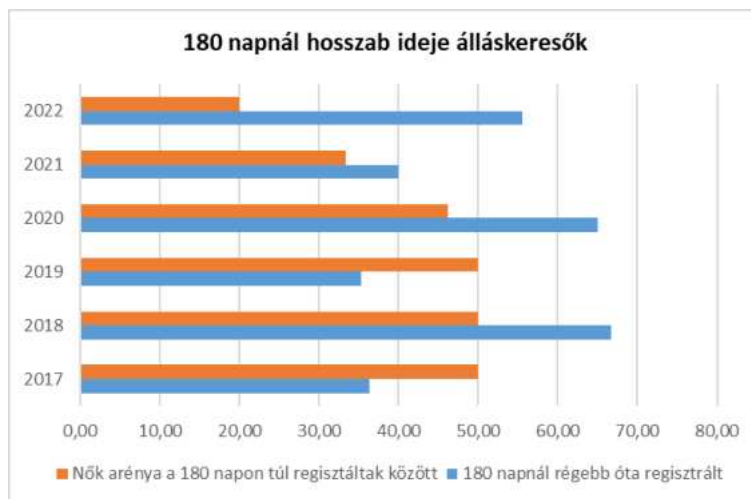
3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	11	9	17	20	15	9
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	6,67%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	1,00	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00
	%	9,09%	11,11%	5,88%	5,00%	0,00%	0,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	5,88%	5,00%	6,67%	0,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	0,00	2,00	3,00	2,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	11,76%	15,00%	13,33%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	3,00	1,00	2,00	0,00	2,00	2,00
	%	27,27%	11,11%	11,76%	0,00%	13,33%	22,22%
41-45 év (TS 042)	Fő	1,00	2,00	2,00	4,00	3,00	1,00
	%	9,09%	22,22%	11,76%	20,00%	20,00%	11,11%
46-50 év (TS 043)	Fő	2,00	2,00	2,00	1,00	1,00	1,00
	%	18,18%	22,22%	11,76%	5,00%	6,67%	11,11%
51-55 év (TS 044)	Fő	2,00	0,00	1,00	4,00	3,00	3,00
	%	18,18%	0,00%	5,88%	20,00%	20,00%	33,33%
56-60 év (TS 045)	Fő	1,00	0,00	3,00	2,00	0,00	0,00
	%	9,09%	0,00%	17,65%	10,00%	0,00%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1,00	3,00	3,00	4,00	2,00	2,00
	%	9,09%	33,33%	17,65%	20,00%	13,33%	22,22%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	36,36	50,00
2018	66,67	50,00
2019	35,29	50,00
2020	65,00	46,15
2021	40,00	33,33
2022	55,56	20,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

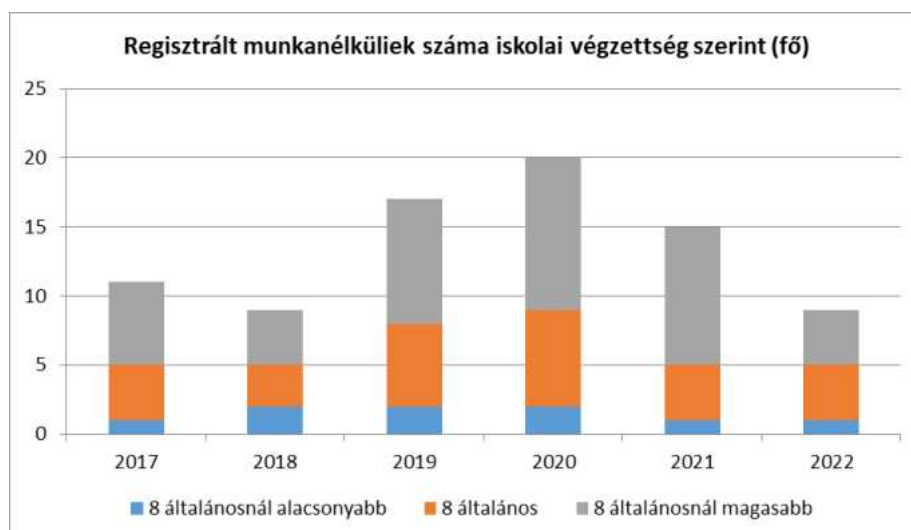

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;
A településen a munkanélküliek legalább 8 általános iskolai végzettséggel, de a többség magasabb végzettséggel, sokak szakmával rendelkeznek, azonban a térségben a gazdasági szerkezetváltás miatt a hagyományos szakmával rendelkezők számára kevés a munkalehetőség.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	11	1	9,09%	4	36,36%	6	54,55%
2018	9	2	22,22%	3	33,33%	4	44,44%
2019	17	2	11,76%	6	35,29%	9	52,94%
2020	20	2	10,00%	7	35,00%	11	55,00%
2021	15	1	6,67%	4	26,67%	10	66,67%
2022	9	1	11,11%	4	44,44%	4	44,44%

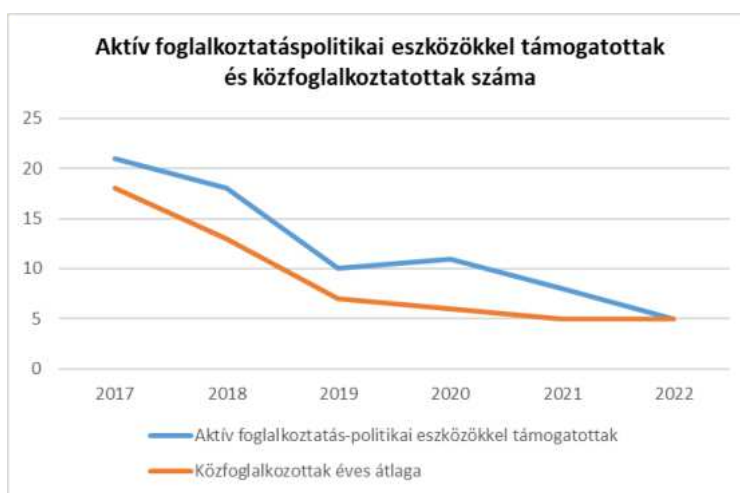
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A 2011. óta ismert közfoglalkoztatás rendszere mai is működik a településen, de csökkent létszámban. Az elmúlt években az önkormányzat vállalta a tartós munkanélküliek foglalkoztatását, ami azonban nem oldotta meg a térség foglalkoztatási nehézségeit.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
	21	18
	18	13
	10	7
	11	6
	8	5
	5	5
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal		

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

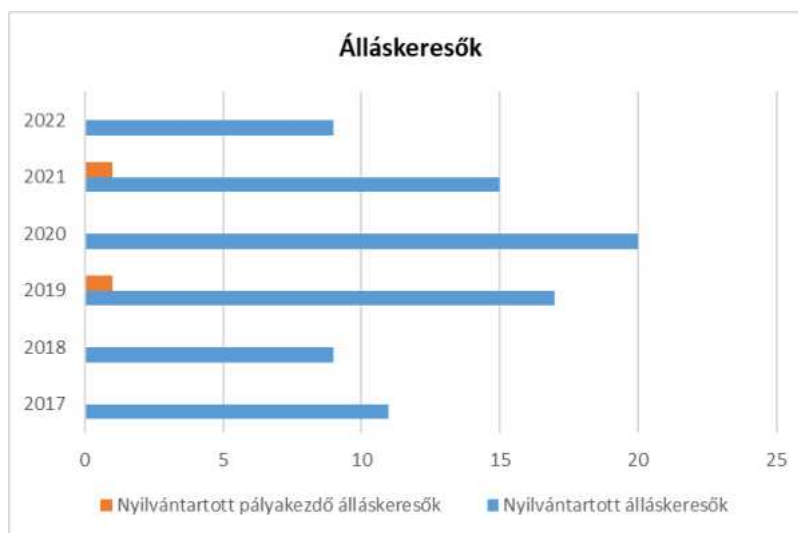
A település bár Pécs régióközpont, illetve Pécsvárad vonzáskörzetében helyezkedik el, tömegközlekedési eszközökkel nehezen megközelíthető. Vasútállomás a településen nincs, a legközelebbi működő vasútállomás Pécssett található. A vármegyeközpontba, amely mindössze 22 km-re van, naponta 4 közvetlen buszjárat indul, az átlagos utazási idő kb. egy óra. Így egy nagyobb központ/munkahely megközelítése a tömegközlekedési eszközökkel nehéz, ami nehezíti az elhelyezkedést és jelentős oka a fiatalok elvándorlásának.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A településen az oktatásból kikerülő fiatalok számára munkalehetőség nem biztosított a közmunkaprogramon kívül, azonban a fiatalok létszáma változatlan az elmúlt években.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	11	0
2018	9	0
2019	17	1
2020	20	0
2021	15	1
2022	9	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Baranya Vármegyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ Komlói kirendeltsége, Komlón, illetve heti két alkalommal Pécsváradon fogadja az álláskeresőket, a nem nyilvántartott munkát keresőket. Minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel. A Kirendeltség a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és a piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat. Ebben a munkáltatók is részt vesznek, amennyiben az igényeik alapján munkaviszonyban állók, vagy felvételre kerülők előzetes képzéseit igénylik. A tanácsadás keretében: munka-, pálya-, álláskeresési-, rehabilitációs és pszichológiai egyéni tanácsadáson való részvételre van lehetőség. Ezen kívül a Kirendeltség együttműködik még a kerületi szociális és más intézményeivel a konkrét feladatoknak megfelelően.

Helyi foglalkoztatást a közfoglalkoztatási program jelenti.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatására jelenleg nincs lehetőség.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A településen hátrányos megkülönböztetést a foglalkoztatás területén nem tapasztaltunk ilyen irányú bejelentés nem érkezett.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Az önkormányzat jelenleg nem rendelkezik olyan számítógép-parkkal, amely lehetőséget biztosítana a településen élők digitális ismereteinek megszerzéséhez. A digitális ismereteket a gyermekek és fiatalok az általános-, illetve a középiskolákban megszerzik. Ez a témakör a településen élő 45 év feletti korosztály azon részét érintené, akiknek a munkaerőpiacon való elhelyezkedés érdekében szükség lenne az alapvető digitális kompetenciák elsajátítására. A település országos képzési programokhoz tudna csatlakozni annak érdekében, hogy a résztvevők megfeleljenek az információs társadalom legalapvetőbb elvárásainak, azaz a résztvevők alap szinten tudják használni a számítógépet és az internetet, javítva ezáltal a munkaerő-piaci lehetőségeiket.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból, vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A szociális szolgáltató, illetve intézmény együttműködik az ellátási területén működő szociális, gyermekjóléti – gyermekvédelmi, egészségügyi, oktatási és munkaügyi szolgáltatókkal, intézményekkel, így különösen az otthonápolási szolgálattal, a pártfogó felügyelői szolgálattal, fogyatékos személy ellátása esetén a gyógypedagógiai, nevelési szakszolgálatokkal és a fogyatékos személyeket segítő, érdekvédelmi szervezetekkel, pszichiátriai beteg és szenvedélybeteg esetén a háziorvossal és a kezelőorvossal.

Szociális alapszolgáltatások:

- a.) a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás,
- b.) az étkeztetés,
- c.) a házi segítségnyújtás,
- d.) a családsegítés,
- e.) a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- f.) a közösségi ellátások,
- g.) a támogató szolgáltatás,
- i.) a nappali ellátás.

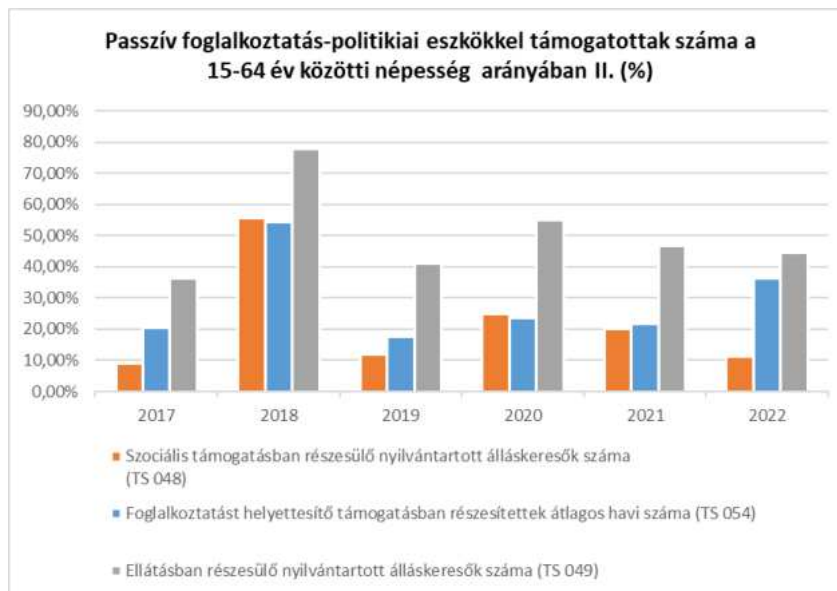
3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	11	4,76%	3	27,27%
2018	9	4,05%	2	22,22%
2019	17	7,42%	5	29,41%
2020	20	8,89%	6	30,00%
2021	15	7,28%	4	26,67%
2022	9	4,04%	3	33,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	1	9,09%	2	20,36%	4	36,36%
2018	5	55,56%	5	54,33%	7	77,78%
2019	2	11,76%	3	17,59%	7	41,18%
2020	5	25,00%	5	23,70%	11	55,00%
2021	3	20,00%	3	21,67%	7	46,67%
2022	1	11,11%	3	36,22%	4	44,44%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatás: A falugondnoki szolgáltatás célja az aprófalvak és a külterületi vagy egyéb belterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányából eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése. A falugondnoki szolgáltatás ezer lakosnál kisebb településen működtethető. A falugondnoki, illetve tanyagondnoki szolgáltatás a fenntartó önkormányzat rendeletében részletesen meghatározott feladatokat látja el, valamint - az önkormányzat rendeletében meghatározott módon - közreműködhet az étkeztetés biztosításában.

A településen jelenleg van falugondnok.

Étkeztetés: Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen:

- a.) koruk,
- b.) egészségi állapotuk,
- c.) fogyatékságuk, pszichiátriai betegségük,
- d.) szenvedélybetegségük,
- e.) hajléktalanságuk miatt.

A jogosultsági feltételek szabályait a települési önkormányzat rendeletben határozza meg. Az étkeztetés formái különösen a szociális konyha, a népkonyha és egyéb főzőhely keretében nyújtott ellátás. Az étkeztetés a lakosság szükségleteinek megfelelően megszervezhető az étel

- helyben fogyasztásával,
- elvitelének lehetővé tételével,
- lakásra szállításával.

Házi segítségnyújtás: A házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell:

- a) az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,

- b) az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

Amennyiben a házi segítségnyújtás során szakápolási feladatok ellátása válik szükségessé, a házi segítségnyújtást végző személy kezdeményezi az otthonápolási szolgálat keretében történő ellátást. A házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően vizsgálni kell a gondozási szükségletet. A gondozási szükséglet vizsgálata céljából külön jogszabályban megjelölt szakértői bizottság működik. A házi segítségnyújtást a szakvéleményben meghatározott napi gondozási szükségletnek megfelelő időtartamban, de legfeljebb napi 4 órában kell nyújtani. Ha a gondozási szükséglet a napi 4 órát meghaladja, a szolgáltatást igénylőt az intézményvezető tájékoztatja a bentlakásos intézményi ellátás igénybevételének lehetőségéről.

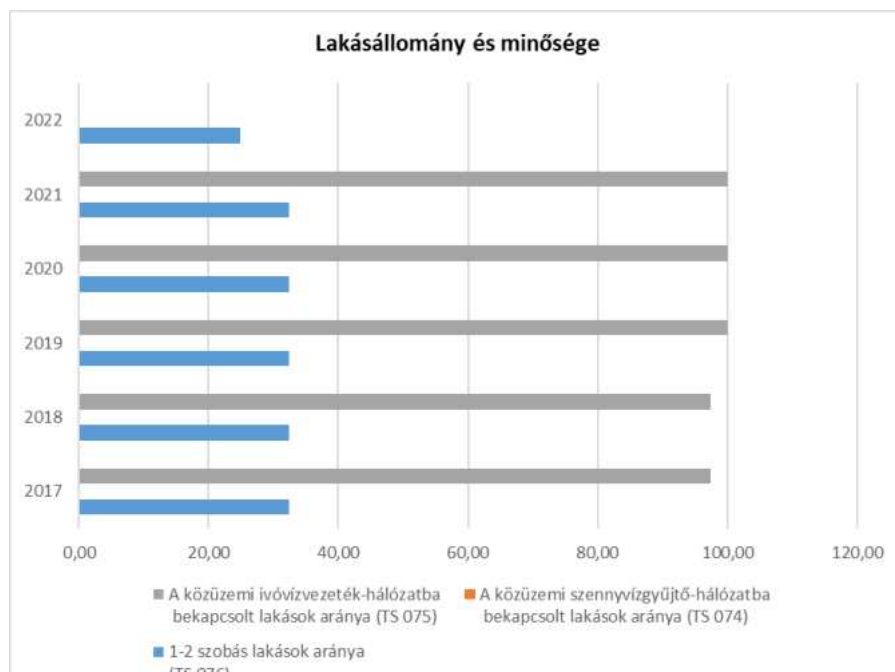
A házi segítségnyújtást a Pécsváradi Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézmény látja el.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Sajnos a lakások száma stagnál 154 db. Sok az üresen álló nem használt ingatlan, mivel az örökösök, fiatalok elköltözése ad magyarázatot. A településen az ingatlanok állapota jónak mondható.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomán y (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	154	0	0,00	32,47	0,00	97,40
2018	154	0	0,00	32,47	0,00	97,40
2019	154	0	0,00	32,47	0,00	100,00
2020	154	0	0,00	32,47	0,00	100,00
2021	154	0	0,00	32,47	0,00	100,00
2022	149	2	13,42	24,83	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok						

a) bérlakás-állomány-opcionális

b) szociális lakhatás

A településen szociális bérlakás nincs.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen ilyen ingatlan nincs.

e) lakhatást segítő támogatások

Lakhatást segítő támogatások a szociális ellátásokról szóló helyi rendelet és a letelepedési támogatásról szóló rendelet alapján van lehetőség.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	53
2018	n.a.	56
2019	n.a.	71
2020	n.a.	87
2021	n.a.	74
2022	n.a.	83
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

f) eladósodottság

Tapasztaljuk, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése. A legveszélyeztetettebb csoportok a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülők, kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládok, a hajléktalansággal veszélyeztetett, az erőszak áldozatai pl. kilakoltatás előtt álló családok, a lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és súlyos betegséggel küzdő családok. Erdősmecskén az eladósodottság miatti krízishelyzetről jelenleg azonban nincs tudomásunk.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településünk közterületein nem élnek hajléktalanok ennek ellenére a jelzőrendszer kiépített és a segítségnyújtást végző intézmények elérhetőek.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességen belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%. Az általános tapasztalatok alapján elmondható, hogy ezen területeken az alacsony státuszú mélyszegénységben élő és roma népesség koncentrációja igen magas, éppen ezért a városi szegregátumok meghatározásának egyik elsődleges célja az ilyen jellegű területek lehatárolása.

A településen telepek/szegregátumok nem alakultak ki.

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

A településen telepek/szegregátumok nem alakultak ki.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

A településen a népességen belül jellemzően alacsony a romák aránya, a roma lakosság a településen szétszóródva él. A lakosságon belüli arányukról pontos szám nem áll rendelkezésre,

ám az nyilvánvaló, hogy a településen nagy tömegben nem találhatók meg egy-egy területen, így az is elmondható, hogy erőteljes etnikai szegregáció nem tapasztalható.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A településen a népességen belül jellemzően alacsony a romák aránya, a roma lakosság a településen szétszóródva él. A lakosságon belüli arányukról pontos szám nem áll rendelkezésre, ám az nyilvánvaló, hogy a településen nagy tömegben nem találhatók meg egy-egy területen, így az is elmondható, hogy erőteljes etnikai szegregáció nem tapasztalható.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A települési állampolgárok a közszolgáltatások többségét nem tudják helyben elérni. Az Önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja, megjelenő lakossági igények alapján önként vállalt feladatokkal nem tudja kiegészíteni az ellátó rendszerét.

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- védőnői ellátás, amely ez év júliusától állami kezelésbe került.

A településen háziorvosi, védőnői ellátás működik.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	0	17	3,00
2018	0	0	0	0	17	2,00
2019	0	0	0	0	21	3,18
2020	0	0	0	0	17	4,01
2021	0	0	0	0	13	4,00
2022	0	0	0	0	15	3,58

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A területi ellátásért felelős kórház a Pécsi Városi Kórház, illetve a Baranya Vármegyei Kórház, míg a gyermekek vonatkozásában a Pécsi Gyermek Klinika.

Az életminőség javítását és egészségfejlesztést szolgáló intézkedések (Eütv.) biztosítottak a településen. A család- és nővédelmi gondozás (Eütv., családtervezés, fogamzás előtti gondozás, genetikai tanácsadás, várandós szoptatós anya gondozása) a védőnői feladatellátás keretében biztosított a településen. Az ifjúsági egészségügyi gondozás speciális feladatainak ellátása (Eütv.) a kistérségben biztosított. 18 éves kornál fiatalabb korban szülő nőkről nyilvántartott adat nincs, de becslések szerint a vizsgált időszakban nincs 18. életévénél korábban szülő nő a településen.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Kötelező jellegű népegészségügyi szűrések már nincsenek. A behívóleveles szűrések ajánlottak. Kötelezően elrendelt szűrővizsgálat járványügyi indokkal lehetséges, ezek nem tartoznak a népegészségügyi szűrések közé.

Az egészségügyi mutatók viszonylag pontos képet adnak a település egészségügyi helyzetéről. Mind a méhnyakrák-, mind az emlőszűréseken alacsony a felnőtt nők részvételi aránya. A szervezett központi szűrővizsgálatokon a helyi romák kis arányban vesznek részt. A helyi önkormányzat az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek terjesztésében, a helyi társadalom egészségtudatos attitűdjének formálásában közvetlenül nem vállal szerepet. A hatékony egészségvédelem hangsúlyos eleme az önkormányzat által fenntartott közoktatási intézmények nevelési, oktatási programjának. Az önkormányzat által biztosított közétkeztetés megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A 0-18 éves roma korosztály körében az alultápláltság nem jellemző probléma.

A népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, továbbá a településen szervezett egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján az állampolgárok számára hozzáférhetők. Ebben fontos tényező, hogy részben a szociálisan rászorult lakossági szegmens prevenciója élvez prioritást, de idetartoznak az életkor és neme által meghatározott kockázati faktor lehetőségével bíró állampolgárok is.

Településünkön a prevenció és szűrőprogramok szervezésének hagyománya van. A programok az egészséget szolgáló egyéni magatartásminták kialakítását célozzák a lakosság körében, főként a gyermekek, idősek, illetve a magas kockázatú célcsoportokra fókuszálva, együttműködve a Magyar Vöröskereszt Pécsi Szervezetével, az idősek klubjával.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Egészségügyi szakellátás helyben nem biztosított. Ezeket az ellátásokat a 32 km-re lévő megyeközpontban, Pécsen lehet igénybe venni.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. Az ellátottaknak az önkormányzat konyhájáról kerül ki az étel, amelynek minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakember bevonásával történik.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzati sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek testkulturális, rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától a technikai és szellemi sportokon át a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét. Az Önkormányzat sportlétesítménnyel (kondi-pálya), sportpályával és tornateremmel rendelkezik.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokat az önkormányzat társuláson keresztül biztosítja.

g) droprevenció szolgáltatások;

A településen nem elérhető droprevenció szolgáltatás.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

A népkönyha nem működik a településen.

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek. Településünk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik, polgáraink többsége lokálpatrióta.

A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

A ciklusprogramban testet öltő településfejlesztési stratégia, amely az erre épülő településrendezési tervekkel térbeli-műszaki-ökológiai kereteket biztosít a megfogalmazott célkitűzéseinek megvalósításához. A település zöldhálózati rendszerének fejlesztése a közterületek karbantartása, megőrzése tervszerű, és folyamatos.

A településen művelődési központ, könyvtár működik.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	nem	243	3
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen az etnikai és a vallási csoportok békésen élnek egymás mellett. A településen az etnikai konfliktusok nem jellemzőek, erre vonatkozóan adatunk nincs. A vallásgyakorlásra a település római katolikus és református templomában van lehetőség.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a kerület fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. A szolidaritás és felelősség mind magánemberekben, mind a kerületben működő gazdasági szervezetekben jelen van. Jellemzően felajánlások, önkéntes munkában nyilvánul meg. Ez a jelenség karácsony közeledtével erősödik fel, december hónapban jóval magasabb az ajándékozás készítése.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A településen kizárólag a német nemzetiségi önkormányzat szervez a német/sváb kultúrához kapcsolódó programokat. A településen más nemzetiség nincs.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

A településen nem jellemzőek a helyi lakossági önszerveződések, a bejegyzett egyesületek közül a Régi Mesterségeket Felelevenítő Egyesület aktivizálódik alkalmasszerűen.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen roma nemzetiségi önkormányzat nem működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken. A hátrányos helyzetű generációkon keresztüli átöröklődése.	Közfoglalkoztatás tovább folytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Ösztöndíj / illetve részvétel a Bursa programban, valamint ösztöndíj program alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében.
A szegénysorsú háztartások, családok elszigetelődése.	Jelzőrendszer működtetése és az együttműködés javítása.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Már születésünk pillanatától esélyegyenlőtlenség állhat fenn, hiszen nem mindegy, hogy milyen családba születünk, hazánk keleti vagy nyugati térségében, tanyán, kis vagy nagy településen, kisvárosban, avagy nagyvárosban. Az esélyegyenlőségre ebben a helyzetben is törekedni kell, tehát a cél az, hogy mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, rendelkezzen a kellő információval, tisztában legyen vele, hol érdeklődhet, tudja, milyen ellátások illetik meg, van-e választási lehetősége. Az utóbbi években született szociális vonatkozású jogszabályokban megvalósult a jogalkotó azon törekvése, hogy az irányelveknek megfelelő, az egyenlő esélyeket biztosító jogszabályok szülessenek.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban: Gyermekvédelmi törvény) 5. §.-a szerint a veszélyeztetettség „olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza”.

Ez a megfogalmazás nyilván nem ad komoly támpontot egy-egy valós eset megítélésében, és így megőrzi a mérlegelés lehetőségét és felelősségét. A veszélyeztetettség fogalmának pontosítására a gyakorlati munkában mindenképpen szükség van. Egy lehetséges megközelítés az alábbi kategóriákat jelöli meg: Veszélyeztetett

- az alkoholista, züllött, elmebeteg, pszichopata, krónikusan beteg szülő gyermeke,
- a felbomlott és ezáltal talaját veszített család elhanyagolt gyermeke,
- a bölcsődékben, óvodákban és iskolákban tartósan kirívó magatartású, neurotizálódott gyermek és serdülő,
- a tanulásban lemaradt, túlkoros gyermek,
- a galerikhez csapódó, javítóintézetből vagy a nevelőotthonból elbocsátott, nem utógondozott fiatal.

Gyermekbántalmazás: a gyermek veszélyeztetettségének egyik megnyilvánulási formája, de a gyermek veszélyeztetettsége bántalmazás nélkül is megvalósulhat, így például a gyermek magatartása, a szülő egészségi állapota, anyagi körülménye, életvitele lehet veszélyeztető körülmény anélkül, hogy ez a gyermek bántalmazását is jelentené.

A gyermek bántalmazásán azt értjük, ha valaki(k) sérülést okoz(nak) a gyermeknek, vagy a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt, történést szándékosan nem akadályozza(ák) meg. Ez a gyermek további életére kiható, jelentős mértékű sérülés lehet testi, érzelmi, erkölcsi, szellemi, egészségügyi jellegű, illetve a gyermek méltóságát sértő, személyiségfejlődését károsan befolyásoló. A gyermekeket érheti bántalmazás családon belül, intézményi keretek között vagy – ritkább esetben – lehetnek idegen személy által okozott bántalmazás szenvedő alanyai is.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A táblázat alapján megállapítható, hogy az állandó népesség 18 %-a tartozik a 0-17 éves korcsoportba. A korcsoportokban a nők aránya erőteljesebb minden korcsoportban.

Az állandó népesség közel 2,6 %-át teszik ki a 0-2 éves korcsoportba tartozó gyermekek, ami sajnos nagyon alacsony.

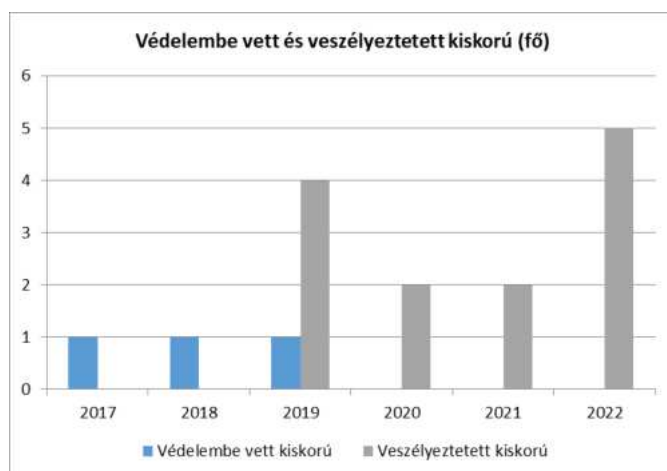
4.1. számú táblázat - Gyermekek népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	180	205	385	46,75%	53,25%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			11	2,86%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	19	23	42	4,94%	5,97%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	4	15	19	1,04%	3,90%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A védelembe vett gyermekről jelenleg nincs információnk, családba fogadott, vagy átmeneti, illetve tartós nevelt státusszal rendelkező gyermek nincs a településen.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	1	n.a.
2018	1	n.a.
2019	1	4
2020	0	2
2021	0	2
2022	0	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a szülők 9 gyermek után igényelnek, amely adat a településen élő összes gyermek számához képest magasnak mondható.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	11
2018	8
2019	8
2020	10
2021	9
2022	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

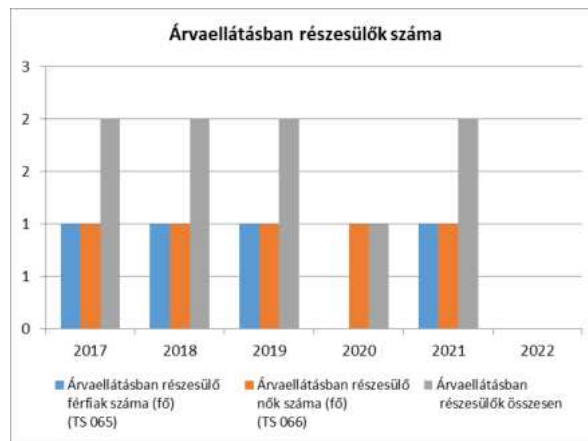
c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

A településen kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben senki nem részesedik, mivel ilyen a helyi szabályozásban nincs.

A településen élők közül 2 fő részesül árvaellátásban.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	1	1	2
2018	1	1	2
2019	1	1	2
2020	0	1	1
2021	1	1	2
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A településen magas a kedvezményes óvodai iskolai juttatásokban részesülők száma.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nincsenek ilyen családok, gyermekek jelenleg a településen.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nincsenek ilyen családok, gyermekek jelenleg a településen.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A kérdés nem releváns, szegregált, telepszerű lakókörnyezet nincs a településen.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A pécsváradi védőnő látja el a települést.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A pécsváradi orvos látja el a gyermekorvosi teendőket.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A szakellátási szolgáltatások a vármegyeszékhelyen érhetőek el.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti alapellátások közül helyben megoldott a gyermekjóléti szolgáltatás. A gyermekjóléti szolgáltatást intézményfenntartó társulás keretei között a Pécsváradi Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézmény látja el.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A településen családi napközi és bölcsődés korú gyermekek ellátása nem működik.

f) gyermekvédelem;

A gyermekvédelmi szolgáltatást intézményfenntartó társulás keretei között a hatáskörükbe tartozó ügyek tekintetében a Pécsváradi Járási Hivatal és az Erzsébeti Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője jár el, egyéb ügyekben a védőnői szolgálat és a Pécsváradi Egészségügyi, Gyermejjóléti és Szociális Intézmény végzi.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás helyben nincs, a szolgáltatás Pécsváradon érhető el.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Az egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés a településen biztosított.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei);

Az óvodába járó gyermekek 100 %-a ingyenes étkezésben részesül. A szünidei étkezés a nyári gyermekétkeztetés keretében valósul meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára. Hétfégi étkeztetés nincs a nevelési, oktatási intézmények tanulói számára.

a) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A település nem tesz különbséget az eltérő kultúrájú gyermekek között, és a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekek között sem. Amennyiben az önkormányzat települési rendezvényt, pl. gyermeknapot szervez, azon minden gyermek egyenrangúan részt vesz.

b) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A Helyi Esélyegyenlőségi Program során végzett adatgyűjtés esetén nem merült fel sem az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, sem pedig a gyermekekkel kapcsolatos hátrányos megkülönböztetés. Erre utaló önkormányzati adat, vagy civil szervezet által tett észrevétel nem volt. Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

c) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A gyermejjóléti szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából és eseti gondozásból áll.

Az óvodai nevelésben az SNI gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus foglalkozik. A hátránykompenzáló juttatások – tekintettel a gyermekek és gyermekes családok szociális státuszára és az oktatási, nevelési intézményekben történő részvételére – minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A Nagypalli Német Nemzetiségi Óvoda és Konyha fenntartója a Nagypalli és Fazekasboda Önkormányzatok társulása. Az óvoda 1 integrált óvodacsoporttal működő, 25 férőhelyes intézmény. Az intézmény működési területe kiterjed Pécsvárad, Fazekasboda, Geresdlak és Zengővárkony települések területére is. Az óvodában 2 óvodapedagógus, 1 dajka és 2 fő kisegítő dolgozik.

Az óvodában bevezetésre került a kompetencia alapú nevelés. Felvállalják a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai fejlesztését, integrációs nevelését. Az óvoda épülete megfelelő, berendezése otthonos, esztétikus, gyermekbarát környezetet tükröz. A technikai felszereltség megfelel a korszerű pedagógiai elveknek.

Az udvar rendezett, jól karbantartott. A kültéri játékok pályázati forrásból megújultak.

Az óvodába járó hátrányos helyzetű (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermek aránya – összehasonlítva a kistérség többi óvodájával – alacsony. Hely hiány miatt az óvodában senki nem került elutasításra. A település demográfiai mutatói miatt jelentős igénybevételre vonatkozó ugrásra nem számíthatunk.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	6	0	0,00
2018	8	0	0,00
2019	10	1	10,00
2020	14	1	7,14
2021	18	1	5,56
2022	n.a.	n.a.	n.a.

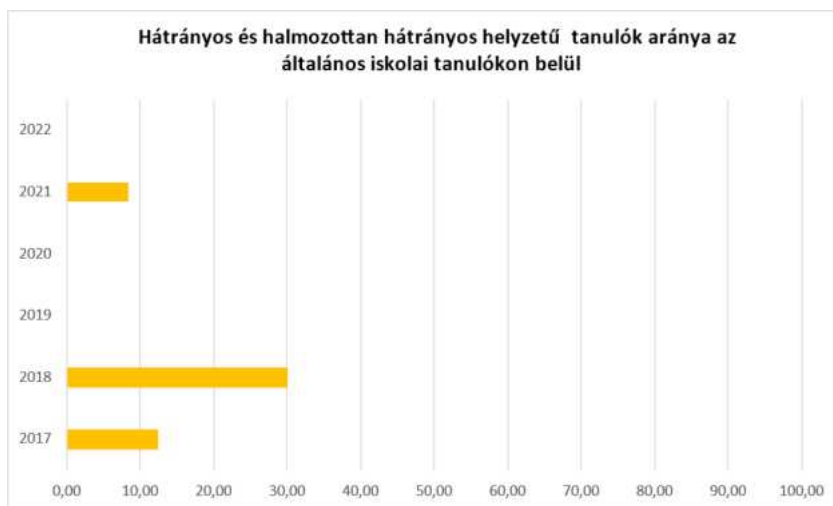
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen csak alsó tagozaton működik oktatás, a felső tagozatos diákok Pécsváradon fejezhetik be az általános iskolát.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	2	12,50
2018	n.a.	3	30,00
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	1	8,33
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

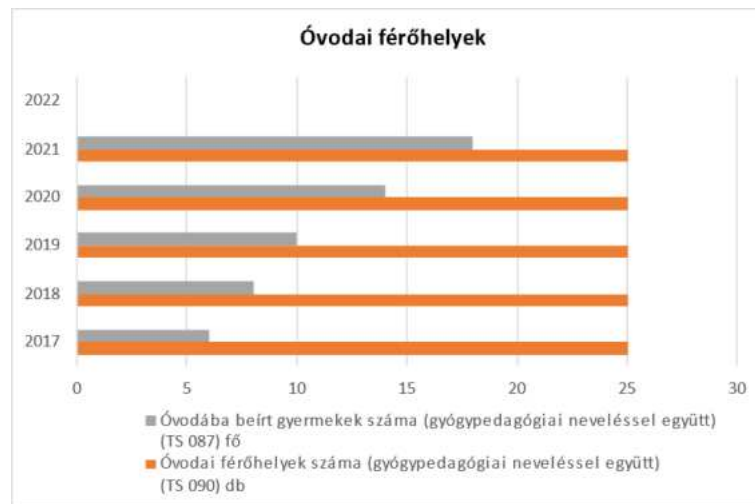
4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	1	0
2020	2	0
2021	2	0
2022	2	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Logopédus-gyógytornász és egyéb szakellátási szolgáltatások a megyeszékhelyen érhetőek el.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
	n.a.	1	25	1	6	0	0	6
	n.a.	1	25	1	8	0	0	8
	n.a.	1	25	1	10	0	0	10
	n.a.	1	25	1	14	0	0	14
	n.a.	1	25	1	18	0	0	18
	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés								

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	2	1	8,00	50,00
2018	0	1	1	10,00	50,00
2019	0	1	1	12,00	41,67
2020	0	1	1	12,00	58,33
2021	0	1	1	12,00	50,00
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

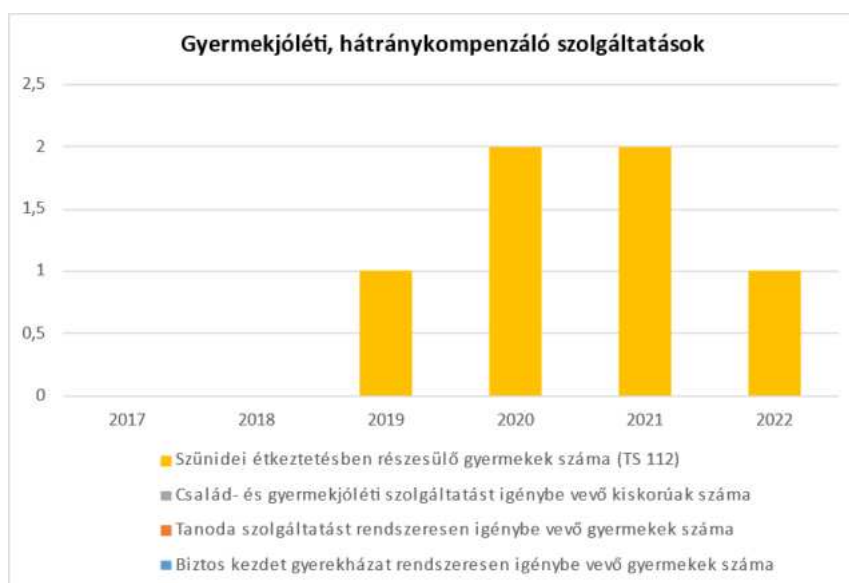

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;
Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli nincs, szegregáció nincs.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések;
Az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések nem jellemzőek.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.
Pozitív diszkriminációra adat nem áll rendelkezésre.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	0
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	1
2020	n.a.	n.a.	n.a.	2
2021	n.a.	n.a.	n.a.	2
2022	n.a.	n.a.	n.a.	1
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok				

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Problémát jelent az egységes fogalomrendszer hiánya: a gyermekvédelem, az egészségügy a „veszélyeztetett gyermek” fogalmat használja, amelynek a megítélése számos szubjektív elemet takar és mást alkalmaznak köznevelési intézmények.	Rendszeres szakmai találkozók szervezése.
Települési demográfiai mutatók alapján csökken a gyermekek száma.	Gyermeklétszámhoz igazodó intézményhálózat működtetése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az önkormányzat és annak intézményei csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében. Az önkormányzat nem rendelkezik gender-szakértelemmel bíró munkatárssal. Ugyanakkor a Kormány biztosítani kívánja, hogy a nőknek a férfiakkal azonos jogai a mindennapokban is érvényesüljenek, a nők férfi társaikkal azonos esélyt kapjanak az érvényesülésre az élet minden területén, a nők nyílt vagy rejtett diszkriminációja felszámolásra kerüljenek. A Települési Esélyegyenlőségi Program – mint minden más fejlesztési program –szolgálhatja az egyenlőséget.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A településen található, nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor.

A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljeskörűen a rendelkezésre.

A gyermekes családok gazdasági aktivitásáról az önkormányzat nem szolgáltatott adatokat, ilyen jellegű felmérés nem készült a településen.

A település nem rendelkezik adatokkal a ledolgozott munkaidő tekintetében. A település nem rendelkezik felméréssel a gyermeküket egyedül nevelő nők, férfiak szükségletei vonatkozásában.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Az Önkormányzat és annak intézményei a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében.

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

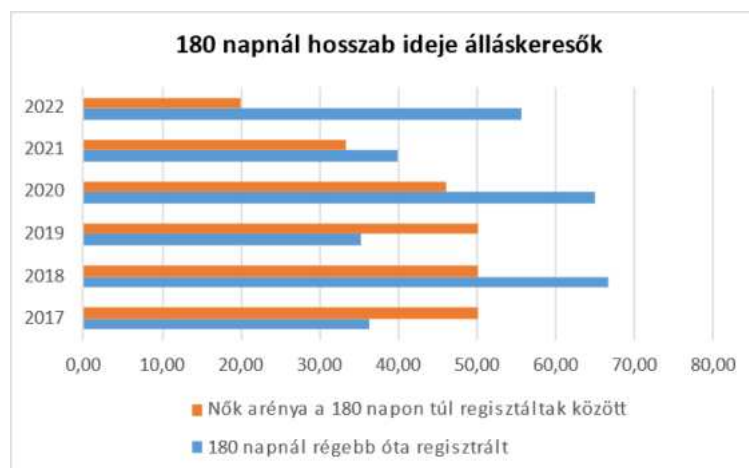
A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel.

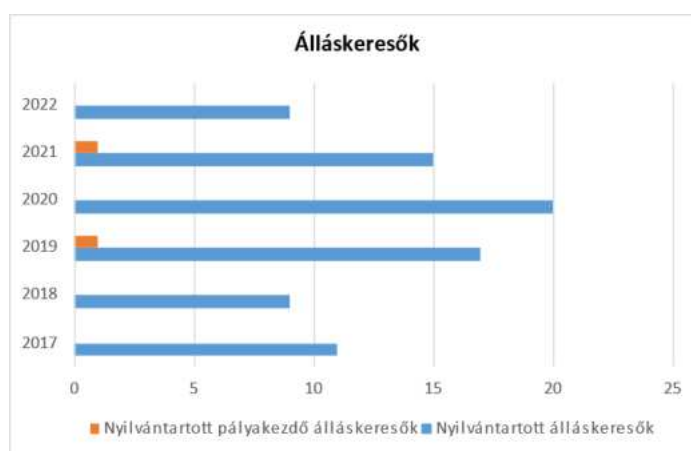
5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott állásukeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott állásukeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	36,36	50
2018	66,67	50
2019	35,29	50
2020	65	46,15
2021	40	33,33
2022	55,56	20

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
	11	0
	9	0
	17	1
	20	0
	15	1
	9	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nem tudunk arról, hogy a nők részt vettek volna a foglalkoztatást segítő és képzési programokban.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az országos adatok alapján az alacsonyabb végzettségű nők elhelyezkedési esélyei rosszabbak. A településről azonban ilyen adatok nem állnak rendelkezésünkre.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja, ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve. Ugyanakkor a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását nem írja elő jogszabály.

A településen a közszférában – közoktatás, közigazgatás, közművelődés, szociális és egészségügyi ellátás – lényeges magasabb a nők aránya, mint a férfiaké. A kisgyermekes nők munkavállalását, munkába való visszatérését segíti az óvodai szolgáltatások teljes körű elérése, valamint a környező településen működő bölcsőde. További adatgyűjtést, vizsgálatot és elemzést igényel, hogy a közszférában érvényesül-e a nemek közötti esélyegyenlőség.

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A településen integrált csoportos óvoda működik, ahol bölcsődés korú gyermek elhelyezésére nincs lehetőség. Családi napközi és bölcsőde nem működik. Az óvodai férőhelyek száma megfelelő, férőhelyhiány miatt még óvodás korú gyermeket nem utasítottak el a helyi óvodában. Az általános iskolában reggel 7-től várják a diákokat és a napközis ellátást igénybe vevő szülők délután fél 5-ig biztonságban tudhatják gyerekeiket.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Kiemelten fontos szerepet kapnak a közoktatási intézmények, ahol a gyerekek felvilágosításban részesülhetnek, amennyiben ez otthon esetleg nehézkes vagy tabunak kezelt. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak; osztályfőnöki, biológia óra keretében előadást tartanak a védőnők.

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. A gyerekágyas gondozás során a szülés után mindenki megkapja a kellő tanácsadást, hogy milyen fogamzásgátlást használjon. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása.

A családtervezés anya és gyermekgondozási feladatokat a védőnői és a gyermekjóléti szolgálat, valamint a térségben található egészségügyi központok (Pécs, Pécsvárad, Komló) látják el.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A családon belüli erőszak még mai modern társadalmunkban is tabunak számít, mind az erőszak alkalmazója, mind annak elszenvedője igyekszik eltitkolni az erőszak létét. A külső környezet sem segíti a családon belüli erőszak feltárását, a társadalom nagy része úgy tekint a jelenségre, mint valamely családi problémára, mely nem rá tartozik. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

Erdősmecske Község bűnügyi statisztikája alapján a községben elkövetett családi erőszakos cselekmény nem történt az utóbbi években azonban az adatok hiánya nem jelenti egyértelműen, hogy nem létezik a településen a probléma. Azonban a jelzőrendszeren keresztül ilyen eset nem került a látómezőnkbe.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A szolgáltatások közvetítése az Erzsébeti Közös Önkormányzati Hivatal feladata, a krízishelyzetekben a Pécsváradi Család és Gyermejkölési Központ, Szolgálat, Gyermekekértéktési Intézmény, Gondozási Központ nyújt támogatást, segítséget.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére. A Hivatal dolgozóinak ~92 %-a nő.

A településen nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák. A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez összetársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is. Település zöldhálózatainak központi elemeit, folyamatosan szépítjük, bővítjük. A művelődési házban színvonalas programokat, rendezvényeket kínálnak mindazoknak, akik hasznosan kívánják eltölteni szabadidejüket. Folyamatosan megújuló programkínálat mellett a helyi hagyományos programokat is szerveznek: kiállítások, koncertek, színházi előadások, játszóház, gyermek- és családi programok, tanfolyamok, bálók, ünnepi és művészeti események, nyugdíjas programok egyaránt megtalálhatók.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magas.	Bővíteni kell a gyermekvállalás okán a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.	„Ne legyen minden nap hétköznapi!” elnevezésű programsorozat indításával, tematikus előadások szervezése, a védőnő, háziorvos, a

	családsegítő szolgálat, valamint az önkormányzat bevonásával. Baba-mama klub szervezése, ahol az édesanyák játékos programokon keresztül fejlesztenék a gyermekükkel való bánásmódot.
--	--

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Az esélyegyenlőségi szempontok fejlesztését az európai közösségi politikában elsődlegesen gazdasági és foglalkoztatáspolitikai szempontok vezérelték, ám fokozatosan teret nyert az a felismerés, hogy az esélyegyenlőség elvének e téren történő biztosítása önmagában nem képes a már meglevő egyéb társadalmi egyenlőtlenségeket felszámolni. Azok viszont negatívan befolyásolják az országok gazdasági teljesítményét és versenyképességét. Az emberi jogi kérdések térnyerésével párhuzamosan az esélyegyenlőségi szempontok fokozatosan középpontba kerültek, velük együtt az életkor alapú diszkrimináció is. Az időseket az élet számos területén éri, érheti hátrányos megkülönböztetés. Legjelentősebb az idősek foglalkoztatásbeli diszkriminációja, mely súlyos következményekkel jár, különösen a nők esetében. A kor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, a létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál is gyakori.

Az Európai Unió a tagországok számára fontos esélyegyenlőségi ajánlásokat fogalmaz meg a szakpolitikai stratégiák fejlesztésének érdekében.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A népességszökkenés mellett egy másik kedvezőtlen demográfiai tendencia az időskorúak arányának emelkedése a népességen belül. Az idősebb lakosoknak nem csak a részaránya növekedett az elmúlt tíz esztendő alatt, hanem számuk is. Az idősödő társadalom egyik fontos mérőszáma az öregedési index, amely a 60 év feletti és a 19 év alattiak arányát mutatja. Ez az index folyamatosan emelkedik. A társadalom idősödésének másik fontos mutatója a születéskor várható átlagos élettartam, amely lassan, de folyamatosan növekszik.

A nyugdíjasok között a nemzeti átlagot jelentősen meghaladja az egyszemélyes háztartások aránya. Ezen egyszemélyes háztartások nagy részét alacsony jövedelemmel rendelkező özvegy nők alkotják. Az időskorúak helyzetét negatívan érinti a lakosság kedvezőtlen egészségi állapota is, - a rokkantnyugdíjasok, csökkent munkaképességűek a körükben nagy arányban fordulnak elő. Az idős népesség ezen csoportjainál fokozott a szegénység kockázata.

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, elszigetelődik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

A KSH prognózisa szerint Magyarországnak, így településnek is szembe kell néznie az öregedés problémájával. Évről-évre egyre kisebb létszámú korosztályok lépnek be a munkaerőpiacra, miközben a 60 év feletti korosztály aránya növekszik.

A népesség elöregedésének következtében nemcsak a nyugdíjkiadások, hanem az egészségügyi ellátások költségei is gyorsan emelkednek, és nő a szociális szolgáltatások iránti igény is. Ennek az igénynek a kielégítéséhez szükséges a szociális ellátórendszer rugalmas reagáló képességének, illetve a családi- és lakókörnyezetben nyújtott szolgáltatásoknak a fejlesztése.

Az idősök nyugdíjai alacsonyok, különösen a volt mezőgazdasági dolgozóké. A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma, mely háztartások nagyobb részét özvegy nők alkotják. Az, hogy az idősök hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősökkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól. A család fiatalabb tagjai gyakran kevés időt szánnak a velük való törődésre, gyakran távol élnek idősebb családtagjaiktól, illetve a megélhetési gondok miatt több, mint 8 órát dolgoznak. A fentiek miatt megnőtt a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény. A szociális étkeztetés keretében az idősöknek igény szerint házhoz szállítja az önkormányzat az ebédet. Az idősök nappali ellátása keretében idősök klubja nem működik. A településen nyugdíjas klub sem működik. Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít az idősökre, évente hagyományosan megrendezi az idősök napját.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	65	45	144,44%
2018	65	51	127,45%
2019	67	44	152,27%
2020	72	42	171,43%
2021	75	42	178,57%
2022	84	47	178,72%

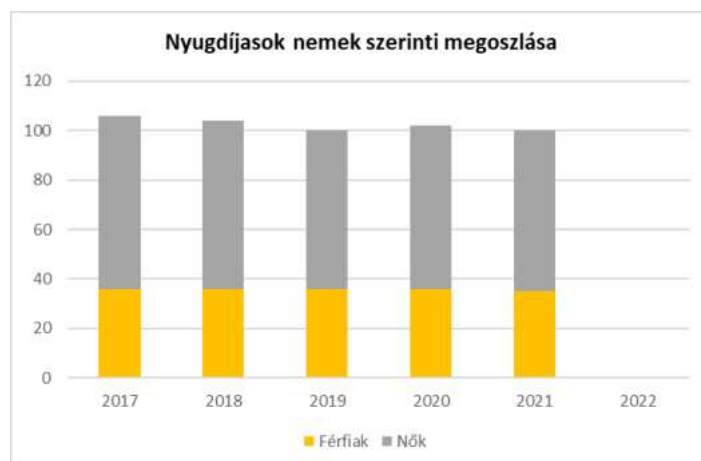
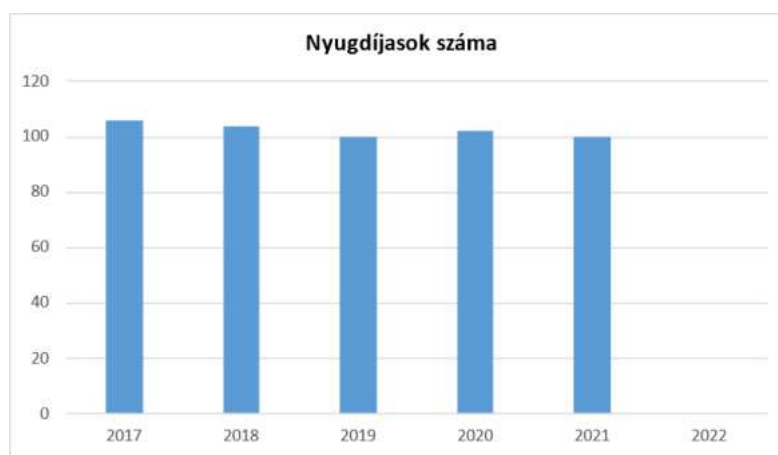
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	36	70	106
2018	36	68	104
2019	36	64	100
2020	36	66	102
2021	35	65	100
2022	n.a.	n.a.	-

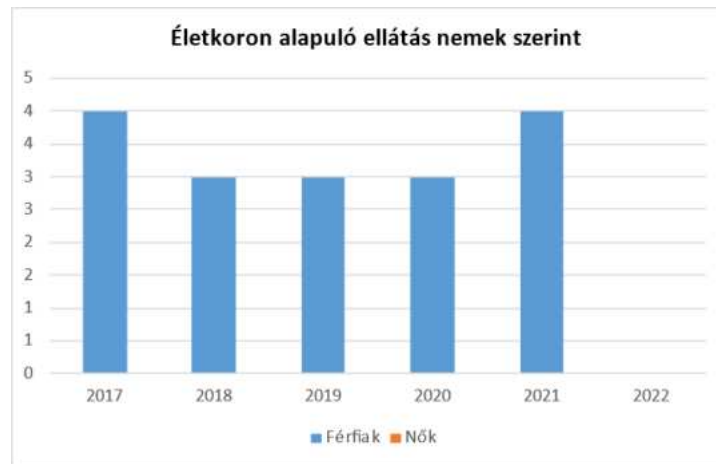
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	4	0	19	51	0	3	0
2018	3	0	20	50	0	2	0
2019	3	0	22	47	0	2	0
2020	3	0	23	48	0	3	0
2021	4	0	24	48	0	2	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A magas munkanélküliségi adatok kedvezőtlenek az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának előmozdítására. A munkanélküliek korcsoportonkénti megoszlásából is egyértelműen kivehető, hogy az idősebb korosztályokat arányaiban jobban sújtja a munkanélküliség problematikája.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel, ha speciális tudással rendelkeznek, ami ritka.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	11	9	17	20	15	9
41-45 év (TS 042)	Fő	1	2	2	4	3	1
	%	9,09%	22,22%	11,76%	20,00%	20,00%	11,11%
46-50 év (TS 043)	Fő	2	2	2	1	1	1
	%	18,18%	22,22%	11,76%	5,00%	6,67%	11,11%
51-55 év (TS 044)	Fő	2	0	1	4	3	3
	%	18,18%	0,00%	5,88%	20,00%	20,00%	33,33%
56-60 év (TS 045)	Fő	1	0	3	2	0	0
	%	9,09%	0,00%	17,65%	10,00%	0,00%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1	3	3	4	2	2
	%	9,09%	33,33%	17,65%	20,00%	13,33%	22,22%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Önkormányzatunk kiemelten kezeli az időseket, és biztosítja az aktív bekapcsolódásukat a közéletbe.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A településen a foglalkoztatás területén történő hátrányos megkülönböztetés nem releváns kérdés.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A helyi közszolgáltatások terén az idősokkal való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a település minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. Településünkön a szolgáltatások köre rendkívül színes képet mutat. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedéseket is biztosít.

Az idősellátás és a szociális gondoskodás területén az utóbbi években egyre jelentősebb szerep jutott a civil szektornak, egyházi, alapítványi és magán szervezetek is több szociális intézményt hoztak létre és működtetnek.

Jellemző a települési szolgáltatásokra, hogy egymásra épülnek, az egyes ellátások személyre szabottak és egyéni szükséglet felmérésen alapulnak. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja.

Alapvető célunk az aktív életvitel biztosítása, hiszen az aktivitással kivédhető a feleslegessé válás érzése.

Az alábbi alapelvek mentén állítottuk össze a helyi programot, az abban foglalt célokat és intézkedéseket:

- Az emberek a korral mindinkább különböznek egymástól, nincs ún. egységes öregedési minta, de kimondható, hogy van egészséges öregedés.
- Az idős emberek azért betegek, mert megbetegedtek, és nem azért, mert idősek.
- Az idősödéssel mindinkább az "öt I"-vel lehet számolni orvoslásban, ápolásban, gondozásban egyaránt. Ezek: Immobilitás (mozgásképtelenség), Instabilitás (állásképtelenség vagy probléma), Intellektuális hanyatlás és az Iatrogénia (az egészségügyi ártalmak Inkontinencia (vizelet-, széklettartási problémák)).
- Az idősebbeknél a már említett változások és jellemzőik miatt a velük való stratégiák speciálisak, körültekintő és gondos munkát igényelnek, személyre szabottan, a kapacitást figyelembe véve és mégis hatékonyan.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: A saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell

- o az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését,
- o a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét,
- o szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését.

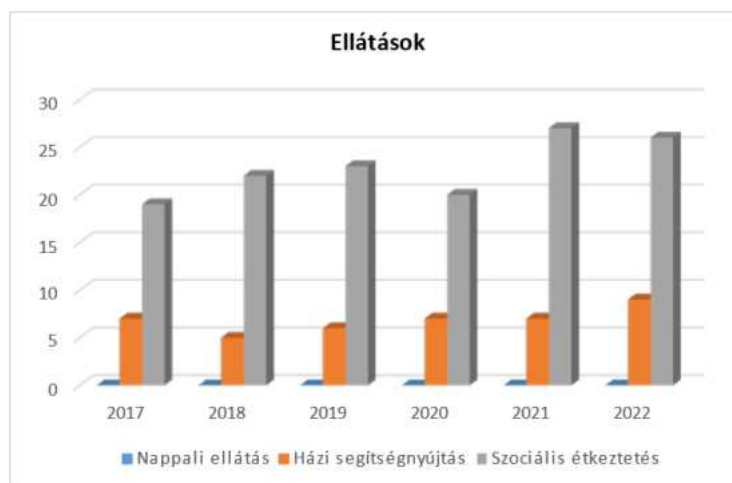
A fogyatékos személyek, illetve a pszichiátriai betegek részére nyújtott jelzőrendszeres házi segítségnyújtás ellátója együttműködik a támogató szolgáltatást, illetve a pszichiátriai betegek részére közösségi alapellátást nyújtó szolgáltatóval.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele szempontjából szociálisan rászorult

- az egyedül élő 65 év feletti személy,
- az egyedül élő súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, vagy
- a kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti, illetve súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, ha egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás székhelye Pécsváradon található. Idősek nappali vagy ápoló-gondozó otthoni ellátását az önkormányzati fenntartású gondozási központok biztosítják Pécsváradon.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
'	65	0	7	19
}	65	0	5	22
}	67	0	6	23
)	72	0	7	20
.	75	0	7	27
!	84	0	9	26
Forrás: TeIR, KSH Tstar				

Időseket ellátó bentlakásos intézmények nincsenek a településen.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A település lakossága a közszolgáltatások többségét helyben eléri. Településünkön, mint fentiekből is kitűnik biztosítottak és elérhetőek az esélyegyenlőség szempontjából legfontosabb közszolgáltatások. A településen mozgó postai szolgáltatás, házipatika áll rendelkezésre.

A közművelődési szervezetek rendezvényeinek kulturális sokszínűsége a hagyományápolásra és új értékek teremtésére épül. A programok szervezésével, valamint közösségek létrehozásával céljuk a helyi társadalom kapcsolatrendszerének építése, civil szervezetek és egyéni kezdeményezések fogadása, támogatása és az együttműködés révén az információ áramlásának biztosítása.

E cél megvalósítása érdekében a könyvtár biztosítja:

- az írni-olvasni tudás fejlesztését,
- az egész életen át való önképzést,
- az oktatás különböző színterein folyó tanulást,
- a közéletben való részvételhez szükséges állampolgári tudnivalók és jogi szabályozás megismerését,
- a gazdaság, kultúra, a tudomány és művészet kérdéseiben való eligazodáshoz szükséges információk és tudásanyag megszerzését, a szabadidő hasznos eltöltését.

A Művelődési Ház a kulturált szabadidő eltöltését az alábbi területeken biztosítja:

- olvasás
- információhoz való hozzáférés
- vizuális kultúra- képzőművészet, tárgykultúra
- helytörténeti hagyományok
- környezeti kultúra
- amatőr előadó művészet
- amatőr alkotó művészet
- professzionális előadó művészeti ágak (zene, tánc, színház)
- ünnepi rendezvények
- alkalmi, időszakos rendezvények.

A helyismereti munka sajnos nem folyik intézményesült formában a településen, szükséges lenne a digitalizálási projektre.

A kulturális közművelődési hozzáférések gyakoriságára adattal nem rendelkezünk.

c) idősök informatikai jártassága;

Az idősök informatikai jártasságára nézve adattal nem rendelkezünk.

d) a generációk közötti programok.

Ha településen bármilyen rendezvényt szervez az önkormányzat, azon fiatalok és idősök is egyaránt részt vesznek. Az önkormányzat Falu napot, Főzőversenyt, valamint Idősök napi rendezvényt szokott szervezni, ahol a településen élő családok „apraja és nagya” részt vesz. Az önkormányzat figyelmet fordít az idős lakosságra, és arra is, hogy semmilyen programból, rendezvényből ne maradjanak ki.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A települési kulturális hagyományőrző programjai a helyi civilszervezetek és az önkormányzat szervezésében valósulnak meg.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők és a 65 év feletti nők aránya, előfordulhat a magány és kiszolgáltatottság megjelenése.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése. Szomszédi figyelőhálózat kialakítása, szervezése. Számítástechnikai ismeretek oktatása adott helység kialakítása esetén, a távol levő családtagok "könnyebb elérése" érdekében. A középiskolákkal együttműködve az önkéntes munka keretében segítségnyújtás, beszélgetés az idős, egyedül élő emberekkel.
A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív-és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az egyenlőség, az egyenlőtlenségek kérdése különböző mértékben ugyan, de valamennyi – a többségtől eltérő jellemzőkkel rendelkező – személyt, csoportot érint ma Magyarországon. Különösen veszélyeztetett csoport a nők, más szempontból, de külön figyelmet érdemel a fogyatékos emberek helyzete is. A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a

legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	10	13	23
2018	10	13	23
2019	9	13	22
2020	9	13	22
2021	5	13	18
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága nem megoldott a településen.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Az értelmi fogyatékosok és különösképpen a középsúlyos értelmi fogyatékosok halmozott hátrányokkal terheltek: alacsony iskolai végzettség, szakmai ismeretek hiánya. Személyiségükre jellemző, hogy önállótlanok, bizonytalanok, döntésképtelenek; gyakran rossz szociális háttérrel rendelkeznek. Ezeket a hátrányokat komplexen és tudatosan felépített és összehangolt támogatással lehet csökkenteni. Ugyanakkor egy sor pozitív lehetőség is rendelkezésre áll: a középsúlyos értelmi fogyatékosok képesek tanulni, fejlődni, megfelelő, számukra kifejlesztett módszerekkel, könnyen érhető tananyagokkal fejleszthetők. Általában együttműködőek, motiválhatóak, legtöbbjük szeretetteljes környezetben nevelkedett, jól szocializált vagy könnyen szocializálható, nem idegen tőlük a kitartó szorgos munka, többségükben a monoton munkát is jól tűrik. A nem megfelelő képzettség gyakori oka, hogy nincs megfelelő iskola a lakóhely körzetében, a többségi iskolák pedig nincsenek felkészülve az értelmi fogyatékos iskolások oktatására. Tehát legtöbbjüknek van esély, hogy megfelelő oktatási-képzési módszerekkel az iskolást kort követően elérhetjük, hogy munkára alkalmas, akár szakképzett munkavállalókká váljanak.

A településen nem működik olyan civil szervezet, egyesület, alapítvány, amely a fogyatékos személyek foglalkoztatását segítené elő. Amennyiben igény merül fel, az önkormányzat segítséget nyújt a szállításban, illetve a munkahellyel történő kapcsolattartásban.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Hátrányos megkülönböztetésre a foglalkoztatás területén nincs adatunk bejelentés nem történt.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok a településen nincsenek.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A helyi önkormányzat nem tartja nyilván, hogy a pénzbeli, illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. Ezért nem áll rendelkezésünkre adat e tekintetben. A jövőbeni esélyegyenlőségi feladatok szakszerű ellátása érdekében, ezeket az adatokat kérdőíves módszer, anonim módszer alkalmazásával lehetne megismerni.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A településen működő falugondnoki szolgálat megfelelő segítséget nyújt a fogyatékkal élők számára is az egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérése érdekében. Amennyiben szükséges a falugondnok szállítja az ellátásokat igénybe vevő személyeket.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége megtörtént.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége nagyrészt biztosított.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A településen található munkahelyek az önkormányzati fenntartású munkahelyeket nem számítva nem akadálymentesek.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítése nem történt meg.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások a településen nem állnak rendelkezésre, azok elsősorban a megyeszékhelyen vehetők igénybe.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Előnyben részesítés iránt igény nem merült fel a településen.

7.4. Fogytékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A településen nincsenek olyan jellegű programok, amelyek speciálisan a fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését céloznák.

7.5 A fogyatékossgal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékos emberek helyzetének egyik központi problémája a szegénység. A súlyosan, halmozottan fogyatékos személyeket nevelő családok háromnegyede él a létminimum, 25%-uk pedig nyugdíjminimum érték alatti jövedelemből. Ezen problémát igyekszik enyhíteni az önkormányzat szociális ellátásokról szóló rendelete. Az anyagi támogatások mellett olyan szolgáltatásokra is szüksége van a családoknak, amelyek támogatást nyújtanak a fogyatékos gyermek vagy felnőtt gondozásában, fejlesztésében, egészségügyi ellátásában. Az orvos és a (gyógy)pedagógus az, akivel a fogyatékos emberek családjai nagy arányban kapcsolatba kerülnek, e két szakemberrel gyakorlatilag „muszáj” is kontaktusban lenniük. Az orvosi ellátás alapvető problémája, hogy a legtöbb egészségügyi szakember nincs birtokában a fogyatékos emberekkel kapcsolatos speciális ismereteknek, nem tud megfelelően kommunikálni sem velük sem családtagjaikkal, és esetenként nem tudja vagy nem akarja kezelni egészségügyi problémáikat.

A fogyatékossgal élő embereket a magyar társadalomban is az egyik leghátrányosabb helyzetű csoportnak tekinthetjük. Az érintettek kedvezőtlen egészségi állapota mellett a társadalmi körülményeikben is számos nehézséggel küzdenek, melyek egyfelől jelentősen befolyásolják a mindennapi életüket, másfelől a társadalom által elfogadott normákhoz való igazodást. A fogyatékossg-ügy közösségi, tagállami, egyben hazai társadalmi ügynek tekinthető, melyben maguk az érintettek aktív szerepvállalásán túl, az érintetteket segítők, támogatók is kiemelt szerepet kapnak.

Az önkormányzat törekszik arra, hogy a fogyatékkal élő személyeket támogassa. A településen nem jellemző a fogyatékossg miatti kirekesztés, elmondható, hogy az ittlők elfogadók és befogadók a fogyatékkal élő személyekkel szemben.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az elszigetelten élő fogyatékkal élőknek, vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek, vagy fogyatékoszt ápoló családnak kapcsolatteremtésre, önségi csoportok szervezésére, fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van. Az informatikai akadálymentesítés a község honlapja esetében nem teljeskörűen megoldott.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználó otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes wifi szolgáltatás, képzések szervezése, olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segítik. A honlapot szerkesztő informatikus megvalósítja az akadálymentes honlapot.
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentesítés nem teljes.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
A járdák kb. 30 %-a nem felel meg az akadálymentes közlekedésnek.	A községben a felújításra szoruló járdák érdekében pályázatok figyelése; nyertes pályázat hiányában a legszükségesebb felújítások elvégzése.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Programok hiánya.	Az önkormányzatnak minden pályázati lehetőséget meg kell ragadnia a programok szervezése érdekében.
A település infrastrukturális fejlesztése.	Pályázati lehetőségek minél szélesebb körű kiaknázása.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat helyi rendeletben meghatározottak szerint támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

Jelentős civil szervezetek, egyesületek: Nagypalli Magyar-Német Barátság Klub, Régi Mesterségeket Felelevenítő Közhasznú Egyesület.

A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesznek részt a szervezetek. A Nagypalli Polgárőr Szervezet a bűnmegelőzésben, nyújt segítséget.

A civilszervezetek tevékenységükkel beintegrálják a különböző célcsoportokat a hétköznapi életbe, segítik mindennapjaikban.

Látható, hogy sokrétű a civil társadalom:

- az oktatás-nevelés és sport terén a közfeladatot ellátó szervezetek száma
- a közrendet, közbiztonságot támogató szervezetek száma
- az örökségvédelem, kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése terén tevékenykedő szervezetek száma:
- a célcsoportok életfeltételeinek jobbítása érdekében humán, mentálhigiénés, szociális, rehabilitációs jellegű szolgáltatásokat nyújtó szervezetek száma:
- egészségügyi szolgáltatásokban, főként az egészséges életmódot,

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időkorúak kulturálódásáig, a hagyományörzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Önkormányzatunk Együttműködési Megállapodást kötött a helyi Német Nemzetiségi Önkormányzattal. A megállapodás keretében az önkormányzat pénzügyi eszközökkel biztosítja a nemzetiségi önkormányzatok működési feltételeit, a nemzetiségek számára a településen elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést, támogatja a nemzetiségek szellemi, épített- és tárgyi örökségük védelmét.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A települési szociális idős, és gyermekjóléti feladatokat a társulások formájában kiszolgáló intézményeken keresztül látják el a település.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Önkormányzatunk Együttműködési Megállapodás kötött a helyi Német Nemzetiségi Önkormányzattal. A megállapodás keretében az önkormányzat pénzügyi eszközökkel biztosítja a nemzetiségi önkormányzatok működési feltételeit, a nemzetiségek számára a településen elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést, támogatja a nemzetiségek szellemi, épített- és tárgyi örökségük védelmét.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időkorúak kulturálódásáig, a hagyományörzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nem tudunk ilyenről a településen.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

Az érintettek meghívása a képviselő testület ülésére. Szervezetek tájékoztatása, folyamatos kapcsolattartás elektronikus, írásos és személyes formában. Szakmai fórumok tartása az érintett szervezeteknek.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A település működtet HEP fórumot.

Véleményezési eljárás kialakításával folyamatos lakossági és szervezeti kontroll fenntartása. A lakosság és a szervezetek véleményének beépítése az eljárási folyamatokba.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	*A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken. A hátrányos helyzet generációkon keresztül átöröklődik. * A szegénysorsú háztartások, családok elszigetelődése.	*Közfoglalkoztatás tovább folytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Ösztöndíj / illetve részvétel a Bursa programban, valamint ösztöndíj program alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében. *Jelzőrendszer működtetése, az együttműködés javítása.
Gyermekek	*Problémát jelent az egységes fogalomrendszer hiánya: a gyermekvédelem, az egészségügy a „veszélyeztetett gyermek” fogalmat használja, amelynek a megítélése számos szubjektív elemet takar és mást alkalmaznak köznevelési intézmények. *Települési demográfiai mutatók alapján csökken a gyermekek száma.	*Rendszeres szakmai találkozók szervezése. *Gyermeklétszámhoz igazodó intézményhálózat működtetése.
Idősek	*Magas az egyedül élők és a 65 év feletti nők aránya, előfordulhat a magány és kiszolgáltatottság megjelenése. *A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, izületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	*Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése. Szomszédi figyelőhálózat kialakítása, szervezése, valamint bevonásuk ösztönzése a községben működő nyugdíjas klubba. Számítástechnikai ismeretek oktatása adott helység kialakítása esetén, a távol levő családtagok "könnyebb elérése" érdekében. A középiskolákkal együttműködve az önkéntes munka keretében segítségnyújtás, beszélgetés az idős, egyedül élő emberekkel. *Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenciós szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése.

Nők	*A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magas. *A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas. *A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.	*Bővíteni kell a gyermekvállalás okán a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét. *Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása. *, „Ne legyen minden nap hétköznapi!” elnevezésű programsorozat indításával, tematikus előadások szervezése, a védőnő, háziorvos, a családsegítő szolgálat, valamint az önkormányzat bevonásával. Baba-mama klub szervezése, ahol az édesanyák játékos programokon keresztül fejlesztenék a gyermekükkel való bánásmódot.
Fogyatékkal élők	*Az elszigetelten élő fogyatékkal élőknek, vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek, vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszorgató csoportok szervezésére, fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van. Az informatikai akadálymentesítés a község honlapja esetében nem teljeskörűen megoldott. *Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentesítés nem teljes. *A járdák kb. 30 %-a nem felel meg az akadálymentes közlekedésnek.	*A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználó otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes wifi szolgáltatás, képzések szervezése, olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segítik. A honlapot szerkesztő informatikus megvalósítja az akadálymentes honlapot. *Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program. *A községben a felújításra szoruló járdák érdekében pályázatok figyelése; nyertes pályázat hiányában a legszükségesebb felújítások elvégzése.
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	*Programok hiánya. *A település infrastrukturális fejlesztése.	*Az önkormányzatnak minden pályázati lehetőséget meg kell ragadnia a programok szervezése érdekében. *Pályázati lehetőségek minél szélesebb körű kiaknázása.

Jövőképünk

Az Önkormányzat legfontosabb célja a településen élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely

- erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a lokálpatriotizmus, a társadalmi szolidaritást,

- kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára,
- tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javul.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Programok körének bővítése.	Az önkormányzatnak minden lehetséges pályázati lehetőséget meg kell ragadnia a programok szervezése érdekében	Programok, amelyek az összetartozást a kapcsolattartást biztosítják	A település közép- és hosszútávú stratégiájával.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Új Roma Stratégia(2019-2030); Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024); „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032); „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030); Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024); Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Rendezvények szervezése, visszatérően hagyományt kialakítani.	polgármester	2028.03.06.	településszintű programok számának növekedése	humán, pénzügyi, technikai	pályázati forrásból, másod sorban a település saját bevételei terhére	nincs idevonatkozó együttműködés
2	Folyamatos infrastrukturális fenntartás és fejlesztés	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználó otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes wifi szolgáltatás,	Élhetőbb település és a fiatalok számára is vonzó település	A település közép- és hosszútávú stratégiájával.	a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Új Roma Stratégia(2019-2030); Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024);	Fejlesztés fizikai síkon, elektronikusan, közművek tekintetében is.	polgármester	2028.03.06.	javuló, élhetőbb település	humán, pénzügyi, technikai	pályázati forrásból	Nincs idevonatkozó együttműködés.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
		képzések szervezése, olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segítik. A honlapot szerkesztő informatikus megvalósítja az akadálymentes honlapot. Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program. A községben a felújításra szoruló járdák érdekében pályázatok figyelése; nyertes pályázat hiányában a legszükségesebb felújítások elvégzése			„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032); „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030); Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024); Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)							
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Közfoglalkoztatottság tovább folytatása	A tartós munkanélküliség csökkentése. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.	Munkanélküliség csökkentése, felszámolása.	Nagypall Község Önkormányzati szociális rendelete	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030); Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Közfoglalkoztatottság tovább folytatása, egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok	Polgármester	2028.03.06. Folyamatban, folyamatos feladat.	Foglalkoztatottság növekedése.	Szervezés (humán erőforrás).	Állami támogatásból, pályázati forrásokból, falugondnoki szolgálat működtetésével.	Nem releváns.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
						szervezése. Ösztöndíj / illetve részvétel a Bursa programban, valamint ösztöndíj program alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében.						
2	Szociális kerekasztal kommunikációs csatornák kialakítása és fenntartása	Az elszigetelődött, nehézsorsú családok szociális és egészségügyi szakemberekből álló csoportokkal való kommunikáció, együttműködés elősegítése, támogatása.	A célcsoport érdekében a megfelelő jelzőrendszer, kommunikáció és együttműködés kialakítása és fenntartása a a nehézsorsú családok és szakemberek között.	Nagypall Község Önkormányzati Szociális Rendelete, Nagypall közép- és hosszútávú Gazdasági Stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030),; Nemzeti Stratégia (2007-2032);	Szociális fórum, kommunikációs csatorna fenntartása a háziorvossal, gyermekorvossal, védőnővel, gyermekvédelmi szolgálattal (Pécsváradi), a falugondokkal, mit a jelzőrendszer része.	Polgármester	2028.03.06. Folyamatos feladat.	Szakmai együttműködések, kommunikációs csatorna működése.	Szervezés (humán erőforrás biztosítása)	Folyamatos szervezés és motiváció fenntartása, állami támogatás, finanszírozás, falugondnoki szolgálat fenntartása.	Nem releváns.
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Rendszeres szakmai találkozók szervezése	Rendszeres szakmai találkozók folyamatosan, tematikusan visszatérő módon történő szervezése	Szakemberek rendszeres tapasztalatcseréje.	Nagypall Község Önkormányzati Szociális Rendelete	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024); „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032);	Konferenciák, szakmai találkozók szervezése	Polgármester	2028.03.06. Folyamatos feladat	Szakmai együttműködési csatornák megléte	Pályázat, szervezés (humán erőforrás)	Pályázati forrásokból	nem releváns
2	Gyermelelétszámhoz igazodó intézményhálózat működtetése és fenntartása, annak támogatása	Gyermelelétszámhoz igazodó intézményhálózat működtetése és fenntartása, annak támogatása, megfelelő létszámú és képzettségű pedagógus biztosításán keresztül.	Az intézmények (Óvoda, iskola) rendelkezzenek vonzerővel annak érdekében, hogy a gyermekek a helyi intézmények látogatói legyenek, azon keresztül, hogy megfelelő számú és képzettségű pedagógus	Nagypall Község Önkormányzati Szociális Rendelete, Nagypall Község Közép- és Hosszútávú Gazdasági Stratégia	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024); „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032);	Pedagógusok toborzása, vonzó intézmények kialakítása	Polgármester	2028.03.06. Folyamatos feladat	Megfelelő pedagógus létszám	Humán erőforrás, pénzügyi erőforrások	Állami normatíva, pályázatok	Nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
			rendelkezésre áll, a korszaknak megfelelő külön- és fejlesztő programokkal.									
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Speciális képzési programok létrehozása, illetve különböző foglalkoztatási formában lehetőségek biztosítása	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó vagy oda visszatérő aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét, valamint a különböző formában történő alkalmazás lehetőségeit kiaknázni.	A tartós munkanélküliség csökkentése a nők körében.	Nagypall Község Közép- és hosszútávú Gazdasági Stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), ; „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030);	Képzési programok létrehozása, illetve a településre vonzása, kapcsolatrendszer biztosítása	Polgármester	2028.03.06. folyamatos feladat	Foglalkoztatottság a nők körében	Pénzügyi erőforrás	Pályázati forrásokból	nem releváns
2	Célzott támogatások körének kialakítása, fenntartása és biztosítása	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása a gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő családok esetében.	Célzott támogatások létrehozása	Nagypall Község Szociális Rendelete, Gyermekszületés támogatásáról szóló rendelet	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030); Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024); „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032); „A nők szerepének erősítése a családban és a	Támogatások létrehozása	Polgármester	2028.03.06. Folyamatos feladat	Támogatott gyermekek aránya a gyermeknépesség teljes számához viszonyítva	Humán és pénzügyi erőforrások	állami normatíva, önkormányzati bevételek és pályázati forrásokból	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
					társadalomban” (2021–2030);							
3	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése és folyamatos fenntartása	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése, fenntartása.	Intézmények működtetése, fenntartása.	Nagypall Község Szociális Rendelete	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024); „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032); „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030);	Intézmények működtetése, fenntartása.	Polgármester	2028.03.06. folyamatos feladat	Intézmények működése.	Humán és pénzügyi erőforrások.	Állami normatíva, Pályázati források, önkormányzatok saját bevételei	nem releváns
4	Tematikus találkozók, baba-mama klub	A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok. „Ne legyen minden nap hétköznapi!” elnevezésű programsorozat indításával, tematikus előadások szervezése, a védőnő, háziorvos, a családsegítő szolgálat, valamint az önkormányzat bevonásával. Baba-mama klub szervezése, ahol az édesanyák játékos programokon keresztül fejlesztenék a gyermekükkel való	A fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok megléte a településen. Baba-mama klub alakítása.	Nagypall Közép- és Hosszútávú stratégiája	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024); „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032); „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030);	A községben a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok biztosítása. Baba-mama klub működtetése.	polgármester	2028.03.06.	Programok megléte, klub léte	humán erőforrás bevonása, pénzügyi források biztosítása	pályázati források, önkormányzat saját bevételei	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
		bánásmódot.										
IV. Az idők esélyegyenlősége												
1	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése. Szomszédi figyelőhálózat kialakítása, szervezése. Számítástechnikai ismeretek oktatása adott helység kialakítása esetén, a távol levő családtagok "könnyebb elérése" érdekében. A középiskolákkal együttműködve az önkéntes munka keretében segítségnyújtás, beszélgetés az idős, egyedül élő emberekkel.	Egyedül élők, de leginkább a magánnyal küzdők arányának csökkentése.	Nagypall Község Szociális Rendelete	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024);	Programok, szolgáltatások szervezése.	Polgármester	2028.03.06. folyamatos feladat	Megtartott tematikus programok	Humán erőforrások (szervezés)	állami normatíva, önkormányzati bevételek, pályázati források	nem releváns
2	Szűrővizsgálatok, prevenció és mozgás biztosítása együttműködve a házi orvosi szolgálattal és speciális szűrővizsgálatok szervezésével	A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, izületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló	Halálozási statisztika javulása, Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenció szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás	Nagypall Község Szociális Rendelete	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024);	Halálozási adatok javulása, egészségmegőrzés, tudatosság fejlesztése	Polgármester	2028.03.06. folyamatos feladat	Halálozási statisztika javulása	Humán erőforrás	állami normatíva, pályázati források	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
		betegségek számának csökkentése.	fejlesztése.									
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Az elszigetelten és fogyatékkal élőknek kapcsolatteremtési lehetőség	Az elszigetelten élő fogyatékkal élőknek, vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek, vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszerveződő csoportok szervezésére, fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználó otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes wifi szolgáltatás, képzések szervezése, olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti.	A település közép és hosszútávú stratégiája.	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Kiegyensúlyozottabb élet a településen mindenki számára.	polgármester	2028.03.06.	Kapcsolattartási lehetőségek, programok, helyszínek biztosítása.	humán, pénzügyi, technikai	pályázati forrás	nincs idevonatkozó együttműködés
2	Akadálymentesítés	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program. A járdák 30%-a nem felel meg az akadálymentes közlekedés elvárásainak.	Lakó- és közterület akadálymentesítése. A községben a felújításra szoruló járdák területi összeírását követően, illeszkedő pályázatok figyelése; nyertes pályázat hiányában a legszükségesebb felújítások elvégzése - lehetőség szerint- a közmunkaprogram keretében.	Szociális rendelet	Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Akadálymentesítés	polgármester	2028.03.06.	Akadálymentes környezet	humán, pénzügyi, technikai	pályázati forrásból	Nincs idevonatkozó együttműködés.

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

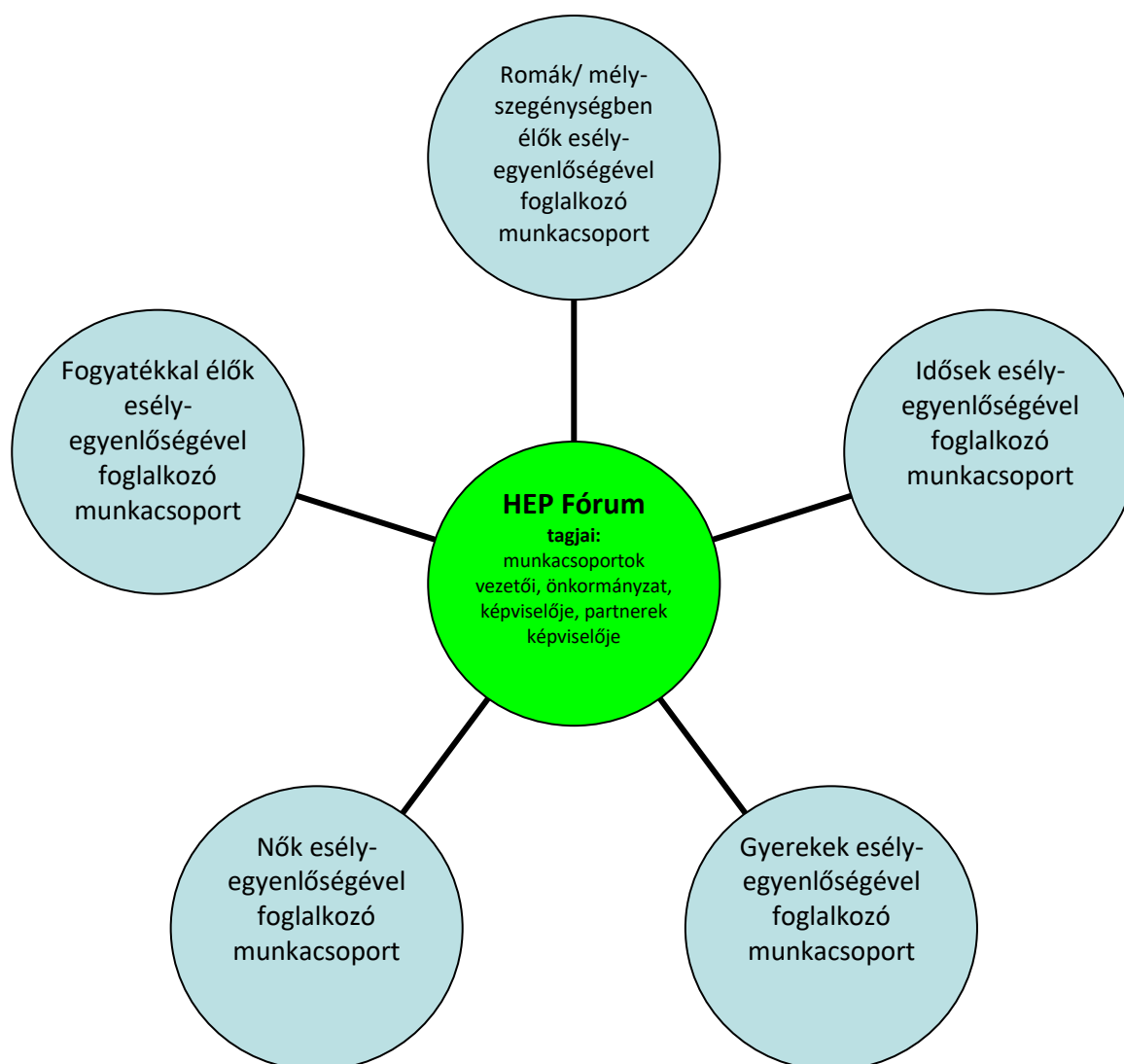
3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.

- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Nagypall Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

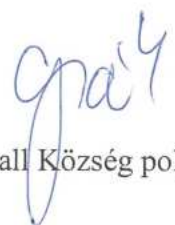
II. Ezt követően Nagypall Község Önkormányzata képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 2024. február 21. számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Kelt, Nagypall 2024. február 21.

Nagypall Község polgármestere

Nagypall Község Önkormányzata Képviselő-testülete
7731 Nagypall, Szabadság u.26.
Tel: 06/72 466-752
E-Mail: nagypall@t-online.hu
Web: www.nagypall.hu

Nytsz: N/29-4/2024.

JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT

Készült Nagypall Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2024. február 21. napján megtartott ülésének jegyzőkönyvéből:

Nagypall Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 4 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta az alábbi határozatot:

Nagypall Község Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2024.(II.21.) Határozata a Helyi Esélyegyenlőségi Programról:

Nagypall Község Önkormányzata Képviselő-testülete úgy határozott, hogy a becsatolt formában és tartalommal elfogadja és jóváhagyja a Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

Felkéri Jegyzőt a publikálásra és a szükséges intézkedések megtételére a Helyi Esélyegyenlőségi Referens irányába.

Határidő: haladéktalanul

Felelős: Polgármester, Jegyző

Grátz Erika
polgármester sk.

Dr. Matesz Tímea
jegyző sk.

A kivonat hiteles.

Nagypall, 2024. március 13.

Dr. Matesz Tímea
jegyző